

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר גיל הרך
תוכנית הצהרונים הלאומית

צילול

המוזיקה

תוכנית העשרה חינוכית ניצנים בגני הילדים

בתוכנית משולבים

חופשת פסח - יום העצמאות

יום המעשים הטובים - יום הבריאות הבינלאומי

הקדמה

תוכנית ההעשרה שלפניכם מיועדת להפעלה במסגרת צהרונת ניצנים בגני הילדים. התוכנית כוללת מערכי פעילויות יומיים. כל מערך כולל פעילות לפתיחת היום, פעילות העשרה חינוכית ופעילות לסיום היום. בתוכנית משולבים: סיפורים, משחקים, פרויקטים אמנותיים ודיונים קבוצתיים כדי לחזק את הנושא, תוך קידום יצירתיות ופיתוח מיומנויות חברתיות. הפעילויות יתמקדו במתן ביטוי אישי ובחירה לילדים. הילדים שותפים, פעילים, מעורבים ומשפיעים. הנושא המרכזי של תוכנית זו הוא:

"צלילי המוזיקה"

המוזיקה מהווה שפה אוניברסלית המלווה את הילדים מראשית חייהם ותורמת להתפתחותם הקוגניטיבית, הרגשית, החברתית והתנועתית. התוכנית "צלילי המוזיקה" נועדה להעשיר את עולמם של הילדים הצעירים בתחום המוזיקה והצליל, תוך פיתוח מיומנויות הקשבה, הבחנה שמיעתית, תנועה, יצירתיות וביטוי רגשי. התוכנית מבוססת על למידה חווייתית ופעילה, המותאמת לגילאים הצעירים ומשלבת משחק, התנסות, שיח ויצירה כחלק מתהליך חינוכי מתמשך. במהלך התוכנית נחשפים הילדים למגוון צלילים מהסביבה ומהטבע, מכירים מושגי יסוד במוזיקה, מתנסים בקצב ובנגינה ומפתחים יכולת לעבוד בקבוצה, להקשיב לאחר ולכבד כל ביטוי אישי.

בתוכנית משולבים:

פסח - יום העצמאות - יום המעשים הטובים - יום הבריאות הבינלאומי

ידע:

היכרות עם מושגי יסוד במוזיקה: צלילים, מקצבים, חזק וחלש, גבוה ונמוך חשיפה לקולות וצלילים מהסביבה הקרובה ומהטבע היכרות עם כלי נגינה מגוונים חיבור בין מוזיקה לבין סיפורים ותנועה.

מיומנויות:

פיתוח הקשבה, ריכוז והבחנה שמיעתית תיאום בין תנועה לצליל ופיתוח מודעות גופנית ביטוי עצמי באמצעות קול, תנועה ויצירה

ערכים:

הקשבה לאחר וכיבוד השונה חיזוק תחושת שייכות ושותפות הנאה מלמידה חווייתית ומשמעותית

הפרוייקט מבוצע ע"י חברת אקסיומה הישגים בהשכלה עבור היחידה לתוכניות משלימות למידה, משרד החינוך תוכן ועיצוב גרפי: הגר אורן

שבוע ראשון – חופשת הפסח

בא

פסח

ניצני אביב

הקדמה

חופשת הפסח מהווה הזדמנות משמעותית להעמקה חינוכית וללמידה חווייתית סביב ערכי החג ותכניו. התוכנית נועדה לאפשר לילדים היכרות עם חג הפסח ועונת האביב מתוך התנסות פעילה, חשיבה, שיח ויצירה, תוך חיבור בין עולם הערכים, התרבות והמסורת לבין עולמם האישי והיומיומי של הלומדים. במהלך הפעילויות הילדים ייחשפו לרעיונות מרכזיים בסיפור יציאת מצרים, בדגש על מושגים של חירות, אחריות, בחירה ושייכות ויעבדו אותם באמצעים מגוונים המותאמים לגילם. הלמידה בתוכנית מבוססת על עקרונות של מעורבות פעילה של הילדים ופיתוח כישורים חברתיים ורגשיים, תוך יצירת סביבה מאפשרת, בטוחה ומכבדת.

ידע:

היכרות עם חג הפסח ומשמעותו סיפור יציאת מצרים כרעיון של מעבר, שינוי וחופש הכרת מושגים מרכזיים כמו חירות, עבדות, מסע, משפחה, מסורת חשיפה לתרבות, סמלים, שירים ומנהגים הקשורים לחג חיבור בין עבר להווה דרך חיי היומיום של הילדים

מיומנויות:

חשיבה סקרנית ושאלת שאלות הבעה אישית דרך שיח, משחק, יצירה ותנועה עבודה בקבוצה ושיתוף פעולה פיתוח דמיון וחשיבה יצירתית הקשבה, התבוננות ויכולת התנסחות

ערכים:

חירות אישית וחופש בחירה כבוד לאחר ולשונות בין אנשים מורשת תרבותית וחיזוק הקשר הבין-דורי

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה שקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לילדים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז. נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את הילדים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים. נבקש מהילדים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד. יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע את המוסיקה הנעימה). נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש": ננחה את הילדים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות: שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים": ננחה את הילדים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות: להרים את שתי הידיים מעלה, לצידי האוזניים למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים. כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקח שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת": ננחה את הילדים לקחת נשימה אחת עמוקה, ולהושיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק, כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לילדים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין ילדים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת.

לאחר מכן נחלק את הילדים לקבוצות קטנות (כחמישה ילדים בקבוצה) כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד וילדי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה:

החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה
נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכל הקבוצות תתנסנה בכל התנוחות. נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את הילדים לקחת חמש נשימות עמוקות, לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט, להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

פעילות העשרה חינוכית- צלילי המוזיקה

עזרים:

מחשב / רמקולים

מיתורגם לעברית קישור לשיר "צלילי המוזיקה"

מילים ולחן: רוג'רס והמרשטיין גרסה עברית: אבי קורן

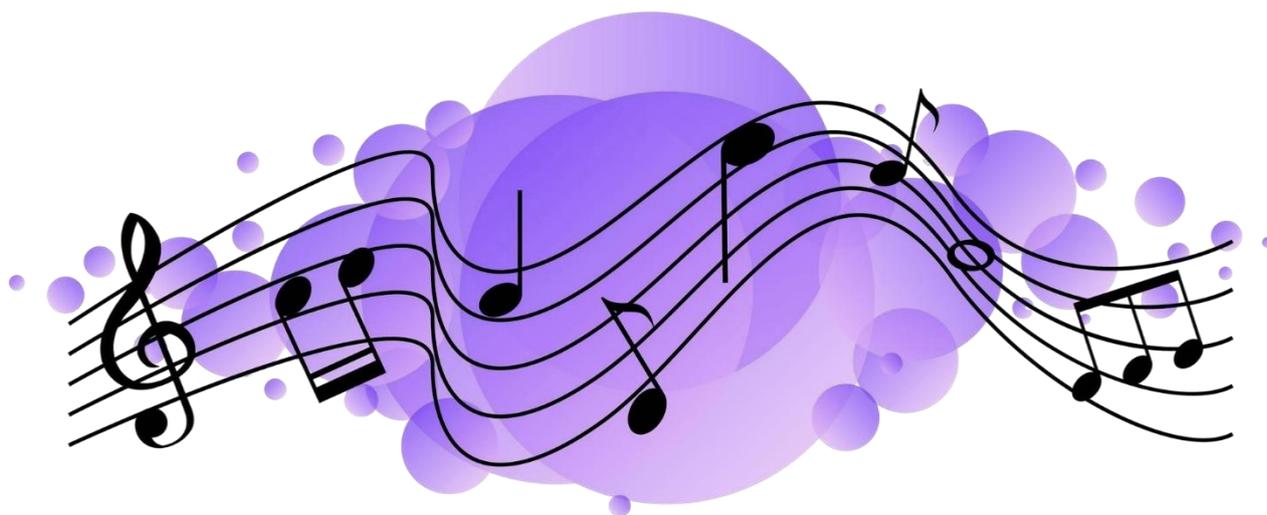
קישור למילות השיר בשירונט

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לילדים כי החודש נעסוק במוזיקה וצלילים. "צלילי המוזיקה". את החודש פתחנו בחג הפסח ועונת האביב וכעת נעסוק במוזיקה, צלילים וכלי נגינה.

נקריא לילדים את מילות השיר שמופיעות בקישור בעזרים. לאחר מכן נזמין את הילדים להאזין לשיר.

נשמיע שוב את השיר וננסה להצטרף לצלילים בתחילת המשפטים.

פעילות סיום – הצליל שנשאר איתי

עזרים:

כלי אחד בעל צליל רך לבחירה

פעמון קטן/ קסילופון (עץ) / מטלופון (מתכת) ומקושים

מחשב / רמקולים

קישור לסדר התווים המוזיקליים מתוך ביצוע של נעמה בארץ הצלילים

מהלך הפעילות:

הילדים יושבים במעגל רגוע.

נזכיר בקצרה שהכרנו היום את השיר צלילי המוזיקה והכרנו צלילים שונים.

אם יש ברשותכם קסילופון / מטלופון תוכלו להשמיע לילדים שוב את הצלילים לפי סדר התווים.

ננגן את הצלילים בסולם עולה ואחר כך בסולם יורד ונזמין את הילדים להצטרף בתנועות גוף בהתאם.

לאחר מכן, כל ילד בתורו בוחר תנועה קטנה שמתאימה לצליל ששמע

תנועה של יד

נדנוד

עצימה של עיניים

או חיוך

נחזור ונשמיע את הצליל ונזמין את הילדים לבצע יחד את התנועות שבחרו.

נשמיע לילדים את התווים המוזיקליים לפי הסדר ונעודד אותם להצטרף.

לסיום ניקח נשימה עמוקה אחת והגוף נרגע לקראת סוף היום.

פעילות פתיחה – שמחה רבה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – "שמחה רבה"

מילים: יפה בלהה לחן: ידידיה אדמון

קישור למילות השיר בשירונט

מהלך הפעילות:

את כל אחד מימי החופשה נפתח באחד משירי החג. נקריא את המילים, נוודא כי כל המילים ברורות ומוכרות לילדים. נשיר שתי שורות בהטעמה בכל פעם ונזמין את הילדים לחזור אחרינו.

אפשר להשמיע את השיר פעמיים או שלוש ולהזמין את הילדים להצטרף.

פעילות העשרה חינוכית –

סיפור יציאת מצרים

עזרים: (הכנה מראש)

מחשב / רמקולים

קישור למוזיקת רקע לסיפור

הכינו שק מאל-בד שחור

שקית ניילון מלאה חול עטופה באל-בד שחור וקשורה בחבל.

הכינו בובה קטנה עטופה במטפחת בתוך סלסילה.

קישור לשיר "עבדים היינו" / מילים: מתוך ההגדה, לחן: שלום פוסטולסקי

קישור לשיר "דומם שטה" (משה בתיבה) / מילים: קדיש יהודה סילמן, לחן: עממי יידי

קישור לשיר "בצאת ישראל ממצרים" / מילים: מתוך ההגדה, לחן: ידידיה אדמון

מידע למובילים:

סיפור יציאת מצרים הוא אחד הסיפורים המרתקים ביותר של עם ישראל. למעשה – הוא הסיפור שהתחיל את ההיסטוריה של עם ישראל... אלו היו הרגעים שבהם נהיינו לעם. מה בדיוק קרה שם?

היום נספר ונציג בשיתוף עם הילדים את סיפור יציאת מצרים.

* בכל פעם שמוזכרת דמות חדשה בסיפור נזמין את הילד המשחק את התפקיד.

התאימו את הפרטים ואת המילים שבסיפור לגילי הילדים שבצהרון שלכם.

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים לשבת סביב במעגל במפגש ונתחיל לספר את הסיפור.

נשמיע (בשקט) את מוזיקת הרקע המצרית.

לפני שנים רבות בארץ לא רחוקה מכאן בכלל שלט מלך! מלך רם ונישא, מלך רשע.

שמו של המלך היה רעמסס השני – המלך פרעה.

לצידו של המלך פרעה עמדו שומרים רבים ששמרו עליו יומם וליל.

בארץ מצרים חיו להם המצרים ובני ישראל, שהיו זרים בארץ מצרים.

המלך פרעה ראה כי חייהם של בני ישראל במצרים טובים והם הולכים ומתרבים, והוא החליט

לעשות מעשה ולהפוך את בני ישראל לעבדים.

(נזמין את הילדים המשחקים את בני ישראל, נשמיע את השיר "עבדים היינו")

וניתן להם את השק הכבד שיעבירו זה לזה בשורה כמו בני ישראל שסחבו משאות כבדים.

בני ישראל נאלצו לעבוד עבודת פרך, לבנות ערים ובתי אוצר לפרעה, אך בכל זאת המשיכו להתרבות, ולפרעה היה נראה שהם מתרבים בקצב מהיר מאוד. כדי לעצור זאת, הוא הזמין אליו את השומרים שלו ואמר להם: "כל הבן היילוד היאורה השליכוהו".

הוא ציווה עליהם ללכת ולעבור בין כל הבתים ולקחת את כל התינוקות הבנים ולהשליך אותם ליאור(לנהר הנילוס).

נשאל את הילדים: מדוע ציווה פרעה לקחת רק את התינוקות הבנים?
*כי באותם ימים רק בנים היו לוחמים (לא כמו היום שגם בנות לוחמות), ולכן פרעה חשש במיוחד מהבנים.

(יש להתאים את הסיפור לגילי הילדים בצהרון שלכם)
פרעה שלח את השומרים שלו ללכת מבית לבית ולקרוא:
"הביאו לנו את התינוקות".

הזמינו את שומרי המלך להסתובב ולדפוק על דלתות הבתים.

בדיוק באותם ימים יוכבד, אשתו של עמרם משבט לוי, ילדה בן. היא החליטה להציל את בנה. היא קראה לבתה מרים, ויחד הן הכינו תיבה קטנה וציפו אותה בגומא ובזפת, כדי שתהיה חסינה למים, ושמו את התינוק בתיבה על גדות היאור. אחותו של התינוק, מרים, הסתתרה מאחורי שיח כדי להשגיח על הילד.

נפרוש על הארץ אל-בד כחול גדול ונניח עליו סלסילה קטנה עם בובה עטופה ונשמיע את השיר "דומם שטה" (משה בתיבה)

**נזמין את כל הילדים לשבת סביב, להחזיק בשולי הבד הכחול ולהניע את הגלים לצילי השיר.
(בתום השיר ישובו הילדים למקומם ואנו נמשיך בסיפור.)
נזמין ילדים לתפקידים של בת פרעה, המשרתות, יוכבד ומרים.**

בת פרעה הגיעה להתרחץ בנהר וראתה את התיבה. כאשר היא פתחה אותה היא ראתה תינוק בוכה. היא הבינה שהוא תינוק עברי, והיא ריחמה עליו מאוד והחליטה לקחת את התינוק אל ביתה ונתנה לו שם: "משה", "כי מן המים משיתיהו".

מרים ניגשה לנסיכה והציעה לה למצוא מינקת לתינוק. בת פרעה קיבלה את הצעתה ומרים הביאה את יוכבד, אימו של משה, ובת פרעה שכרה אותה להניק את התינוק ולטפל בו. בת פרעה גידלה אותו בארמון כאילו היה בנה. בינתיים, מצבם של בני ישראל במצרים נעשה גרוע מיום ליום והם סבלו מאוד.

משה, שגדל בינתיים, ראה את סבלם של בני ישראל והחליט ללכת אל המלך פרעה ולדרוש ממנו שישחרר אותם לחופשי. פרעה סירב לשחרר אותם ואף הגביר את סבלם. הוא הגדיל את העול על עבדיו, בני ישראל, וציווה על מנהלי העבודה להפסיק לספק להם תבן לעשיית הלבנים, ושיהיה עליהם ללכת לאסוף תבן בעצמם ולהספיק להפיק את אותה כמות לבנים.

משה לא היה יכול עוד לסבול את כאבם של בני עמו. הוא פנה לאלוהים ואמר: "מדוע אתה נותן להם לסבול כך?" אלוהים הבטיח לו שהחופש קרוב: "עתה תראה אשר אעשה לפרעה כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו". לאחר מכן התגלה ה' אל משה. והבטיח לו כי הוא יציל אותם.

משה ואהרון אחיו חזרו ובאו לפני פרעה ודרשו ממנו בשם אלוהים: "שלח את עמי לחופשי". פרעה חזר וסירב. גם כשמקלו של אהרון הפך לנחש ובלע את מטות הקסמים של חרטומי מצרים, המשיך פרעה לסרב לאפשר לבני ישראל ללכת. משה הזהיר אותו שאלוהים ישמיד את מצרים, אך ליבו של פרעה המשיך להיות אטום. אלוהים הכה את המצרים בעשר מכות. פרעה התייסר וסבל בכל מכה והבטיח לשחרר את בני ישראל, אך ברגע שהמכה הסתיימה הוא התכחש להבטחתו.

מכות מצרים

דם – אהרון הכה ביאור והמים הפכו אדומים כדם.

צפרדע – נחילי צפרדעים הציפו את מצרים.

כינים – ראשי המצרים התמלאו כינים ושרצים.

ערוב – המוני חיות פרא פלשו אל הערים.

דבר – מגפה קטלנית הרגה את כל חיות הבית.

שחין – שלפוחיות מכאיבות ייסרו את המצרים.

ברד – ברד מעורב באש ירד מן השמים והחריב את כל היבול.

לאחר שבע המכות האלה עדיין פרעה לא שינה את דעתו: "ויחזק לב פרעה ולא שילח את בני ישראל כאשר דיבר ה' ביד משה".

המצרים כבר סבלו יותר מדי. הם התחננו לפרעה לשחרר את בני ישראל.

כאשר משה בא אל פרעה והזהיר אותו מפני המכה השמינית,

אמר פרעה: "רצונכם לעבוד את ה'?"

אתן רק לגברים ללכת ואילו הנשים והילדים יישארו במצרים".

משה ענה לו: "לא, כולנו צריכים ללכת, הגברים, הנשים והילדים, הצאן והבקר".

פרעה סירב שוב, ואז הגיעו המכה השמינית והמכה התשיעית:

ארבה – נחילי ארבה השחיתו את כל היבול ואת כל הצמחייה.

חושך – חשכה כבדה עטפה את ארץ מצרים.

לאחר ששתי מכות אלו לא עזרו, הגיעה המכה העשירית:

מכת בכורות – בחצות הלילה, אור לט"ו בניסן באותה שנה, הומתו כל בכורי מצרים.

(לצעירים במיוחד מומלץ לדלג על מכת בכורות)

בעקבות מכת הבכורות השתכנע פרעה וגירש את בני ישראל מארצו. בני ישראל עזבו במהירות, וכיוון שלבצק שהכינו לדרך לא היה זמן לתפוח, הם אפו ואכלו אותו כך, כמו מצה. זמן קצר לאחר שפרעה הרשה לבני ישראל לעזוב את מצרים, הוא רדף אחריהם כדי להכריחם לחזור חזרה. סיפור ההגדה מספר כי בני ישראל נשאו לכודים בין צבאותיו של פרעה ובין הים הגדול. ה' אמר למשה להרים את מקלו מעל המים; הים נפתח לשניים ואפשר לבני ישראל לעבור בתוכו בבטחה ולאחר מכן נסגר מעל המצרים הרודפים אותם. איזו שמחה גדולה הייתה: משה, בני ישראל, מרים הנביאה וכל בני ישראל, שרו שיר הלל ותודה.

נשמיע את השיר "בצאת ישראל ממצרים" ונזמין את כל הילדים לתהלוכה.

פעילות סיום – מקצב יציאת מצרים

עזרים:

כלי נגינה שונים
מטפחות (לא חובה)

מהלך הפעילות:

נזכר עם הילדים בחגיגות בני ישראל בזמן יציאת מצרים ונזמין אותם ליצור רצף מקצבים לפי המאורעות. כל ארוע מקבל צליל או תנועה – או לחלק לפי כלי נגינה שונים לדוגמה:

היציאה ממצרים – צעידה במקום בקצב אחיד, מחיאות כף איטיות חציית ים סוף – תנועות ידיים רחבות מצד לצד, גל עולה ויורד בקול שקט (אפשר להוסיף מטפחת) סגירת הים על המצרים – מחיאת כף חזקה אחת או הקשה בתוף שירת הים – נענוע הגוף מצד לצד וצלצול בפעמונים ההליכה במדבר – הקשה חוזרת בקצב קבוע על כלי הקשה קטנים לאחר יצירת הרצף, נתרגל את סדר המאורעות מספר פעמים, תחילה בהנחיית המובילים ובהמשך בהובלת הילדים. ניתן להזמין ילדים להציע צליל או תנועה לאירוע מסוים, ולבצע את הרצף כולו כיצירה קבוצתית אחת.

פעילות פתיחה – מה נשתנה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – מה נשתנה

מילים: מתוך ההגדה לחן: אפרים אבילאה
מילות השיר

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש כשאנו משמיעים את השיר פעם אחת ומאפשרים לילדים להצטרף. נקריא את מילות השיר, נוודא כי כל המילים ברורות ומוכרות לילדים. נשיר בכל פעם שתי שורות בהטעמה, ונזמין את הילדים לשיר איתנו.

מה נשתנה
מלים: עממי
מתוך ההגדה

מה נשתנה הלילה הזה
מכל הלילות
מכל הלילות
שבכל הלילות אנו אוכלין
סמץ ומצה, סמץ ומצה
הלילה הזה, הלילה הזה
קלו מצה.

שבכל הלילות
אנו אוכלין
בין יושבין ובין מסבין
בין יושבין ובין מסבין
הלילה הזה, הלילה הזה
קלנו מסבין.

שבכל הלילות
אנו אוכלין
בין יושבין ובין מסבין
בין יושבין ובין מסבין
הלילה הזה, הלילה הזה
קלנו מסבין.

פעילות העשרה חינוכית –

"איפה האפיקומן?"

כתבה: אמונה אלון • איורים: ינון פתחיה

על הספר: (מתוך ספריית פיג'מה)

ליל הסדר הוא לילה מיוחד, שמעורר התרגשות בילדים השותפים לחגיגה: הם שרים, טועמים, מציגים ו... מחפשים את האפיקומן! לילה זה מביא אתו זכרונות בלתי נשכחים בקרב ילדים וגם מעורר זכרונות אצל המבוגרים. "איפה האפיקומן" הוא ספר על חוויה של דורות, על הציפייה של ילדים לחג, ועל הפער שקיים לפעמים בין הציפייה לבין ההפתעה שהמציאות מביאה אתה.

"מה נעשה? איך נמשיך מכאן? איך נדע איך נדע איפה האפיקומן?" בסיפור מחורז וקצבי מחפשים כל בני הבית את האפיקומן האבוד. מי ידע לאן הוא נעלם? ומי ימצא אותו? סיפור מתוק על מסורת פסח שעוברת מדור לדור ועל הדור הצעיר שמשתתף באירוע עד שהוא נרדם.

עזרים:

הספר "איפה האפיקומן"
מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסיפור "איפה האפיקומן?"

2 יריעות לבד צבעוניות לכל ילד מספריים

אקדח דבק חם לשימוש המובילים בלבד (יש לחבר את האקדח דבק לחשמל הרחק מהישג ידם של הילדים)
כפתורים ופאייטים לקישוט
בקבוקי צבע מיוחדים לצביעה על בד

פעילות סיום – אפיקומן מוזיקלי

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשירי חג הפסח

מצה עטופה

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בשיחה קצרה על מצה ואפייה.

נשאל את הילדים מי זוכר ויכול לספר לנו מדוע אוכלים מצות בפסח.

נשחק משחק מהנה.

נשמיע ברקע את שירי החג בשקט.

נזמין ילד שמעוניין לצאת מהחדר לרגע

ובזמן הזה נחביא עם הילדים את האפיקומן.

ננחה את הילדים כי במקום לומר חם (כשמתקרבים) וקר (כשמתרחקים)

נשתמש בצלילים.

כאשר הילד המחפש מתקרב למקום המחבוא – נתופף בחוזקה על הברכים

כאשר הוא מתרחק – נשפוף בשקט ידיים בצורה של מצילתיים.

נזמין בחזרה את הילד שיצא ונשחק בהנאה.

בכל פעם נזמין ילדים נוספים שמעוניינים לשחק.

פעילות פתיחה – עבדים היינו

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – עבדים היינו

מילים: מתוך ההגדה, לחן: פוסטולסקי שלום

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש כשאנו משמיעים את השיר פעם אחת ומאפשרים לילדים להצטרף. נקריא את מילות השיר, נוודא כי כל המילים ברורות ומוכרות לילדים. אתם מוזמנים לשיר שתי שורות בהטעמה ולהזמין את הילדים לחזור אחריכם.

עבדים היינו

מילים: עממי מתוך ההגדה לחן: פוסטולסקי שלום

פעילות העשרה חינוכית – ניצני אביב

עזרים:

תמונה של שדה פורח / עצים באביב
כוסות פלסטיק שקופות
מים
צבעי מאכל (עדיף אדום / כחול)
פרחים בהירים עם גבעול (למשל ציפורן לבנה)
בריסטול גדול לכל קבוצה
צבעי מים / גואש
מכחולים
חומרים מהטבע: עלים, זרעים, חול
דבק סטיק
ניירות קרפ צבעוניים
דפי ברסטול קטנים צבעוניים
מספריים

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונראה לילדים תמונה של שדה באביב ונשאל:
מה השתנה בטבע מאז החורף?
אילו צבעים פתאום הופיעו?
מדוע לדעתכם הפרחים יוצאים דווקא עכשיו?
מה צריך צמח כדי לפרוח?

נרחיב מעט על מושגים שונים כאשר יזכרו:
אביב, התחדשות, נביטה, פריחה, אבקה, חרקים, שמש, מים

קעת נשאל את הילדים מה צריך פרח / צמח על מנת לגדול ולפרוח?
התשובה כמובן היא מים.
נשאל את הילדים האם יודעים כיצד הצמח / פרח מקבל את המים שהוא צריך?
הוא שותה? כיצד?

לפני שנערוך ניסוי קצר ונראה לילדים כיצד הצמחים והפרחים מקבלים את המים מן האדמה.
נראה לילדים פרח אמיתי (אפשר פרח בר שנקטף מראש)
נתבונן ונזהה עם הילדים את חלקי הפרח:
עלי כותרת, גבעול, עלים, אבקנים (אם יש)

ונשוחח עם הילדים:
מדוע יש לפרח צבע?

**לפרח יש צבעים כדי שיראו אותו מרחוק.
הצבעים עוזרים לפרח למשוך אליו חרקים.**

מי בא לבקר את הפרח?
אל הפרח באים חרקים כמו דבורים, פרפרים וחיפושיות.
הם באים לשתות צוף ולאסוף אבקה.

מה יקרה אם לא יהיו חרקים?
יש פרחים שזקוקים לחרקים כדי להעביר אבקה מפרח לפרח.
אם החרקים לא יגיעו, הפרחים האלה לא יוכלו ליצור זרעים.
אבל יש גם צמחים שלא צריכים חרקים – הם נעזרים ברוח, במים או בדרכים אחרות.
אם יהיו פחות חרקים, יהיו פחות פירות וזרעים, ופחות צמחים חדשים.

כעת נערוך את הניסוי ונראה כיצד הצמח / פרח שותה.
אפשר לחלק את הילדים לקבוצות קטנות סביב השולחנות ולערוך את הניסוי כל קבוצה בנפרד ומקרוב.
ניקח כוס עם מים נוסיף למים צבע מאכל, נכניס את הפרח לכוס ונזמין את הילדים להתבונן כיצד הצבע עולה מעלה בגבעול.

כעת נזמין את הילדים ליצור שדה אביבי ופורח.
נתחיל מחלוקת בריסטול גדול לכל קבוצה.
נזמין את הילדים להשתמש בצבעי עיפרון בגוונים שונים של ירוק, חום, צהוב ולצייר את הדשא וגבעולים שונים כרקע.

לאחר שהרקעים מוכנים ניקח את הבריסטולים וקעת כל ילד יכין פרח או אלמנט אביבי שהוא יבחר מקורי שלו.
לאחר שהפרחים / פרפרים / חיפושיות מוכנים נחזיר את הבריסטולים ונזמין את הילדים להניח את הפרחים על הבריסטול, לעבוד ולהחליט בשיתוף פעולה ואחרי שהחליטו על המיקומים, ידביקו את הפרחים והפרפרים בעזרת דבק סטיק.

אביב שמח ופורח 😊

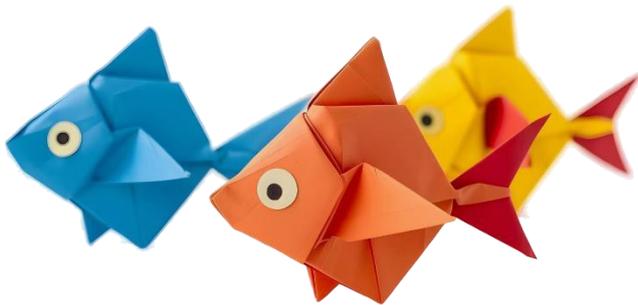
פעילות סיום – הדגים שביאור

הכנה מראש:

נגזור מראש 20 דגים צבעוניים (רצוי להכין יום קודם ולשתף את הילדים בהכנה ובצביעה).
כשהדגים מוכנים נדביק עליהם מגנט על כל דג (בחלק הקדמי).

הכנת חכות הדייג

עזרים:

דפי בריסטול לגזירת 20 דגים צבעוניים

מגנטים קטנים עגולים

שני מקלות באורך כחצי מטר

חוט דייג או חוט אחר באורך 1 מטר

שני מגנטים עם חור לקשירה בקצה החוט

קוביות גדולות מעץ שטוחות

אל-בד כחול / תכלת

מהלך הפעילות:

נפרוש אל-בד תכלת, כמו ים, ונניח עליו לאורך במרכז קוביות עץ שטוחות ארוכות.
הכינו את המקלות עם החוטים קשורים לקצה שלהם, כאשר בקצה השני קשור מגנט.
כללי המשחק:

נזמין בכל תור שני ילדים שיצטרכו לעבור מעל ה"יאור" בלי ליפול למים
(לצעוד על הקוביות בלבד),

כאשר בידיהם חכות, והם צריכים לדוג כמה שיותר דגים.

כל סבב יתחיל כאשר הילדים יעמדו משני צידי הים הרחוקים מול קצה הקוביות.
נזמין חברים נוספים להשתתף במשחק.

פעילות פתיחה – בצאת ישראל

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "בצאת ישראל ממצרים"

מילים: מן המקורות, לחן: ידידיה אדמון

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לילדים שהיום נלמד שיר עתיק ויפה שמספר על רגע מאוד חשוב לעם שלנו ושגם ההורים והסבים והסבתות מכירים. השיר מספר על הזמן שבו עם ישראל יצא ממצרים והפך לעם חופשי.

לפני שנשמיע להם את השיר נלמד ונסביר את משמעות המילים הפחות מוכרות המופיעות בשיר.

נסביר במילים פשוטות וברורות את השיר:

בצאת ישראל ממצרים

עם ישראל יצא ממצרים, יצא ממקום שהיה לו קשה שם

בית יעקב מעם לועז

זו משפחה גדולה של אנשים שגרו במקום שלא דיברו בו את השפה שלהם

היתה יהודה לקדשו

העם התחיל להרגיש מיוחד ושייך

ישראל ממשלותיו

עם ישראל התחיל להוביל את עצמו

הים ראה וינוס

כשהעם הגיע לים, הים נפתח וזז הצידה

הירדן יסוב לאחור

גם נהר גדול עצר ונתן לעבור

ההרים רקדו כאילים, גבעות כבני צאן

זה תיאור יפה שמספר שהטבע כולו שמח יחד עם העם

נשאל מי ראה פעם אייל? ונספר מי הם בני צאן (עיזים, כבשים)

אפשר לשאול את הילדים

איך לדעתכם מרגישים כשעוברים ממקום קשה למקום חופשי

ולתת תשובה או שתיים קצרות.

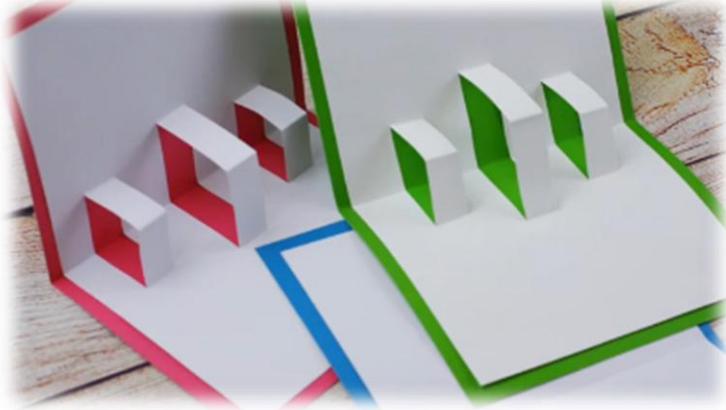
אחרי שהסברנו את השיר

נשמיע לילדים את השיר מס' פעמים

וננסה להצטרף יחדיו.

פעילות העשרה חינוכית – כרטיס ברכה אביבי לפסח

עזרים:

דפי בריסטול צבעוניים
דפים צבעוניים
מספריים
דבק סטיק
עפרונות
טוש שחור

קישור לפינטרסט להכנת כרטיס פופ אפ אביבי

מהלך הפעילות:

היום נכין כרטיס ברכה קופץ לחג צבעוני, אביבי וחגיגי.
נחלק לילדים שני דפי בריסטול בצבעים שונים לבחירתם
וננחה אותם לקפל את הבריסטול באמצע לשני חצאים.
את אחד מהבריסטולים נגזור בגודל קטן מעט יותר מהאחר.

הבריסטול הקטן יותר – בעזרת מספריים נגזור בחיבור (בקיפול) באמצע שלושה קווים
במרחק של כ-5 ס"מ.

נפתח את הכרטיס ו"נדחף" פנימה את החלק הקטן שגזרנו.
כעת יש לנו שלושה חלקים בולטים קדימה.
הילדים ידביקו את הבריסטול הקטן על הגדול (ראו דוגמה בתמונה).

אחר כך יציירו הילדים סוגים שונים של פרחים, שיחים, דבורים, פרפרים, כיד הדימיון
יצבעו ויגזרו אותם וידביקו בעזרת דבק סטיק על הרקע ועל החלקים הבולטים.
כשהכרטיס מוכן נקפל אותו בעדינות לשניים, וכשנפתח אותו, הפרחים "יקפצו" קדימה.

נסייע לילדים לכתוב ברכה קצרה למשפחתם, והילדים יחתמו את הברכה בשמם.

פעילות סיום – משחקים באגוזים

יש לבדוק מראש:

אם משתמשים באגוזים אמיתיים שאין ילדים אלרגיים בצהרון

עזרים:

אגוזי מלך משחק או אגוזי מלך אמיתיים שלמים

קערה / דלי / קופסה

מהלך הפעילות:

בפסח נהוג לשחק באגוזים, להקיש מנגינות ומקצבים ולשחק במשחקים תחרותיים. נלמד את הילדים כמה משחקים שאפשר לשחק באגוזים ונחלק לילדים את אגוזי המשחק.

קרוב לקיר:

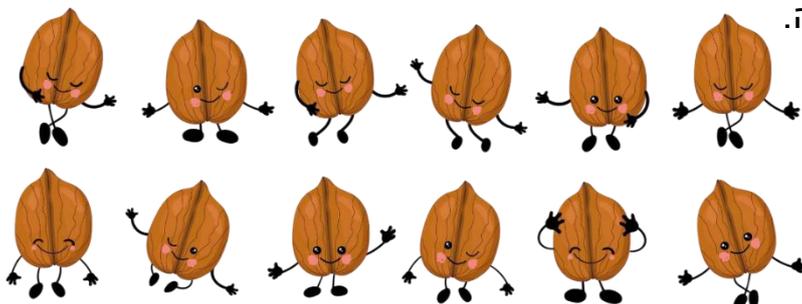
סמנו קו התחלה במרחק מסוים מקיר פנוי, והילדים יעמדו מאחורי הקו ויגלגלו את האגוזים לכיוון הקיר. הילד שהאגוז שלו נשאר הכי קרוב לקיר מנצח.

אגוזים מתגלגלים:

נשתמש במשטח עץ (דיקט) או קרטון בגודל של חצי שולחן והניחו אותו בשיפוע על קיר. הילדים יעמדו בטור מול משטח העץ במרחק שנקבע מראש ויגלגלו את האגוזים במעלה המגלשה ויביטו: אם האגוז יפגע באגוז אחר כשהתגלגל למטה הילד ייקח את האגוזים שפגע בהם.

קליעה למטרה:

5 אגוזים לכל ילד. הילדים יעמדו בטור וינסו כל אחד בתורו לקלוע את האגוזים לתוך קערה, דלי או קופסה.

**לילדים היקרים, לצוות החינוכי
ולבני משפחותיכם,**

אנו מאחלים חג פסח שמח, מלא אור, חום ותקווה.

חג של חירות במחשבה, בלב ובמעשה,

זמן משפחה, הקשבה, סקרנות ושמחה.

מי ייתן והחג יביא עמו התחדשות,

רוגע והשראה, רגעים של ביחד

וכוחות להמשך עשייה

חינוכית משמעותית וגדילה אישית.

**חג אביב שמח ובריאות טובה לכולם
צוות ניצנים**

רשימת עזרים לשבוע חופשת הפסח:

כלי נגינה שונים
קסילופון / מטלופון
הכינור שק מאל-בד שחור
שקית ניילון מלאה חול עטופה באל-בד שחור וקשורה בחבל
הכינור בובה קטנה עטופה במטפחת בתוך סלסילה
2 יריעות לבד צבעוניות לכל ילד
מספריים
אקדח דבק חם לשימוש המובילים בלבד
(יש לחבר את האקדח דבק לחשמל הרחק מהישג ידם של הילדים)
כפתורים ופאייטים לקישוט
בקבוקי צבע מיוחדים לצביעה על בד
מצה עטופה
דפי בריסטול לגזירת 20 דגים צבעוניים
מגנטים קטנים עגולים
שני מקלות באורך כחצי מטר
חוט דייג או חוט אחר באורך 1 מטר
שני מגנטים עם חור לקשירה בקצה החוט
קוביות גדולות מעץ שטוחות
אל-בד כחול / תכלת
דפי בריסטול צבעוניים
דפים צבעוניים
דבק סטיק
עפרונות
טוש שחור
אגוזי מלך משחק או אגוזי מלך אמיתיים שלמים
קערה / דלי / קופסה

הספר - "איפה האפיקומן?"
כתבה: אמונה אלון איורים: ינון פתחיה

שבוע שני

הצלילים סביבנו

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
ההברות של שמי	תנועה וצליל	מקשיבים לצלילים	יום המעשים הטובים	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
מציירים צלילים	הרעשן שלי	צלילים מהטבע	אני משפיע	מסע בעקבות הצלילים	פעילות העשרה חינוכית
תערוכת ציורי א"י	תזמורת חברים	זיכרון של צליל	מעגל מחמאות	כסאות וצלילים	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה שקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לילדים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז. נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את הילדים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים. נבקש מהילדים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד. יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע בשקט את המוסיקה הנעימה.) נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש": ננחה את הילדים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות: שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה. לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים": ננחה את הילדים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות: להרים את שתי הידיים מעלה, לצדי האוזניים למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים. כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקח שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת": ננחה את הילדים לקחת נשימה אחת עמוקה, ולהושיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק, כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לילדים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין ילדים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת. לאחר מכן נחלק את הילדים לקבוצות קטנות (כחמישה ילדים בקבוצה) כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד וילדי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה: **החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה** נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכל הקבוצות תתנסנה בכל התנוחות. נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ: גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את הילדים לקחת חמש נשימות עמוקות, לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט, להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

פעילות העשרה חינוכית – מסע בעקבות הצלילים

עזרים:

מחשב / רמקולים

קופסה עם חפצים שמשמיעים צלילים שונים

(מפתחות, נייר, כף על סיר, פעמון, בקבוק עם אורז וכדומה)

מהלך הפעילות:

בפעילות זו הפותחת את חודש המוזיקה נעורר סקרנות לעולם הצלילים והמוזיקה נעודד הקשבה וריכוז נכיר מקורות שונים של צליל: גוף, חפצים וטבע ונעודד חקירה וגילוי דרך משחק

נפתח את המפגש ונשאל את הילדים:
האם חשבתם פעם כמה צלילים יש בעולם?
האם אתם זוכרים מהו הצליל הראשון ששמעתם היום בבוקר?
נספר לילדים שבחודש הקרוב נצא למסע בעולם המוזיקה ונגלה מאיפה מגיעים הצלילים.

נסתיר מאחורי הגב חפצים שונים ונשמיע את הצליל שלהם

הילדים יקשיבו וינסו לנחש מה משמיע את הצליל.

לדוגמה:

רעש של מפתחות

נייר שמתקמט

פעמון

כפית שמכה בכוס

אפשר לשאול האם הצליל חזק או חלש? האם הוא ארוך או קצר?

כעת נשמיע לילדים את הסרטון עם הצלילים השונים
לאחר כל צליל יש זמן לילדים לנחש ואז אפשר לשאול
מי משמיע את הצליל הזה?
האם שמענו צליל כזה פעם?

כעת נגלה איזה צלילים הגוף שלנו יכול לעשות
נסביר לילדים שגם הגוף שלנו יכול להשמיע קולות שונים.

נבקש מהילדים לנסות ולגלות יחד איזה צלילים הגוף שלנו יודע לעשות.

מזמינים אותם לנסות:
מחיאת כפיים
נקישות עם האצבעות
רקיעות רגליים
נשיפה
לחישה
זמזום
נקישה בלשון

המובילים ישמיעו צליל עם הגוף והילדים יחזרו אחריהם.
לאחר מכן נזמין ילדים שמעוניינים לבחור צליל והחברים מוזמנים לחזור אחריו עם הצלילים.

כעת נצא לחצר ונבקש מהילדים להיות בלשים של צלילים.
כולם עומדים רגע בשקט ומקשיבים.
מה שמעתם?
אפשר לשמוע למשל:

רוח
ציפורים
עלים
מכונית רחוקה
צעדים
נביחה של כלב
קולות של אנשים

אפשר גם לאסוף חפצים מהטבע ולבדוק איזה צליל הם עושים:
עלים
אבנים קטנות
ענפים

נסיים ונסכם שהיום גילינו שצלילים נמצאים בכל מקום, בחפצים, בגוף שלנו ובטבע.
בחודש הקרוב נמשיך לגלות עוד סודות של המוזיקה.

פעילות סיום – כסאות וצלילים

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור למוזיקה קצבית נעימה

כיסאות כמספר הילדים המשחקים (פחות אחד) מומלץ 8 ילדים בכל תור

מהלך הפעילות:

נתחיל בלחש מסתורי, נספר לילדים כי התווים של המוזיקה התבלבלו והם מחפשים את הסדר הנכון של הצלילים כדי ליצור מוזיקה.

נסדר שבעה כיסאות בשורה כאשר כל כיסא פונה לצד נגדי נחלק למשתתפים כרטיסות עם שמות התווים נשמיע את המוזיקה ונתחיל לשחק. כשהמוזיקה מתנגנת רצים מסביב, כשהמוזיקה פוסקת כולם מתיישבים במהירות, מי שנשאר עומד מוזמן לומר שם של שיר שהוא אוהב.

יום המעשים הטובים

עזרים:

מחשב / רמקולים
אבן חלקה / לב קטן / כדור רך
כרטיסות מצבים להדפסה

קישור למוזיקה שקטה ברקע

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לילדים כי היום אנחנו מציינים יום מיוחד מאוד – יום המעשים הטובים.

זה יום שמזכיר לנו משהו חשוב:

לכל אחד מאיתנו יש כוח לעשות טוב.

לא צריך להיות גדול במיוחד, חזק במיוחד או עשיר במיוחד.

צריך רק לב שרוצה לעזור.

יום המעשים הטובים התחיל כרעיון פשוט –

אם כל אדם יעשה מעשה טוב אחד קטן ביום אחד,

העולם ירגיש קצת יותר נעים,

קצת יותר שמח, וקצת יותר מחבק.

מעשה טוב יכול להיות קטן מאוד:

חיוך לחבר, עזרה בסידור, מילה טובה, להזמין מישהו לשחק, להגיד תודה.

לפעמים מעשה קטן עושה בלב של מישהו אחר שינוי גדול.

היום ננסה לשים לב להזדמנויות לעשות טוב – לא כי ביקשו מאיתנו, אלא כי בחרנו.

כי אנחנו רוצים להיות אנשים שמפיצים אור.

אז בואו נתחיל את היום הזה עם לב פתוח ועיניים שמחפשות איפה אפשר לעשות קצת טוב.

נראה לילדים בכל פעם כרטיסייה אחרת המתארת מצב מסויים

נשאל את הילדים מה הם חושבים שקורה בתמונה ואיך זה קשור לעזרה.

נחזיק אבן ונאמר:

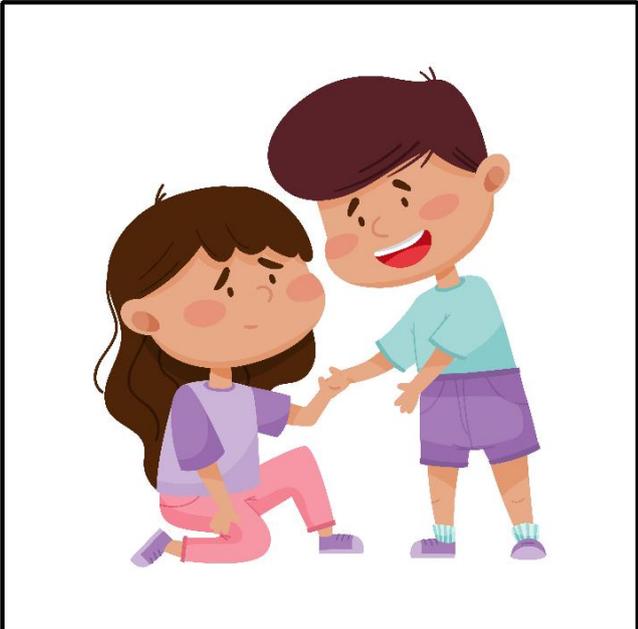
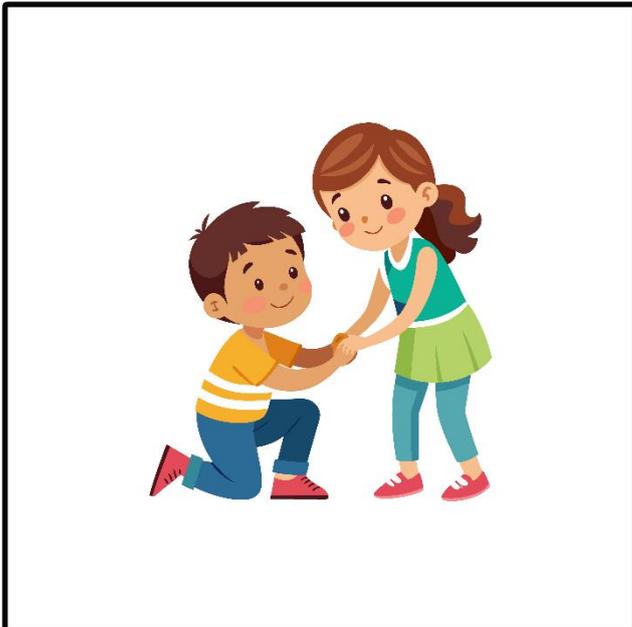
לפעמים מעשה טוב הוא קטן כמו אבן קטנה שזורקים לים...

כשהוא נכנס ללב – הוא עושה גלים גדולים.

נעביר את האבן בין הילדים.

כל ילד שמחזיק באבן מספר על מעשה טוב שעשה

או מעשה טוב שמישהו עשה עבורו או עבור מישהו אחר.

פעילות העשרה חינוכית – אני משפיע

הכנה מראש:

נכין בריסטול ובמרכזו נכתוב:
"מעשה אחד קטן"

עזרים:

בריסטול
טוש שחור
חוט צמר

מהלך הפעילות:

נציג לילדים מצב אמיתי מהחיים בצהרון:

ילד חדש מגיע לצהרון. הוא יושב לבד בצד כשכולם משחקים
נשאל לדעתם של הילדים: מה אפשר לעשות כאן?
מה יקרה אם לא נעשה כלום?
מה יקרה אם מישהו יזמין אותו לשחק?

ילד אחד מציע פעולה טובה, למשל:
אני מזמין אותו לשחק.

מסביב המובילים כותבים את התוצאות האפשריות שהילדים מציעים:
הוא יחייך
הוא ירגיש שייך
יהיו לו חברים
הוא ירצה לשחק עם חברים
אולי הוא יעזור לאחרים בעתיד

מחברים בחוטי צמר בין הפעולה לבין התוצאות – כמו רשת.
(מומלץ להזמין ילדים להניח את החוטים.)

כך נראה לילדים כי לכל מעשה קטן יש השפעה גדולה וגם השפעה מתמשכת.

נשוחח עם הילדים:

האם תמיד קל לעשות מעשה טוב?
מה לפעמים עוצר אותנו?
איך אפשר להתגבר על המבוכה או הפחד?

פעילות סיום – מעגל מחמאות

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים לשבת במעגל.
נתחיל ונאמר לילד שמימין משהו טוב שראיתם בו היום.
לדוגמה:

ראיתי שעזרת לחבר בלי שביקשו ממך.
שמת לי לב שחיכת בסבלנות בתור.
אותו ילד ממשיך לילד הבא.
אם קשה – אפשר לתת משפט פתיחה מובנה:
אני רוצה להגיד לך תודה על...

לסיום אפשר לשאול את הילדים איך הם חושבים שמישהו מרגיש כשעושים עבורו משהו נחמד או עוזרים לו? איך הם היו מרגישים? איך הרגיש לשמוע משהו טוב על עצמך? איך הרגיש לומר משהו טוב לאחר?

פעילות פתיחה – מקשיבים לצלילים

עזרים:

פעמון קטן
קופסה עם חפץ בתוכה שמשמיע קול
כלי נגינה שיש בצהרון
(תוף מרים, חליל, מצילתיים, תיבת עץ עם מקוש ועוד)

מהלך הפעילות:

נניח את כל החפצים המנגנים על שולחן קטן.
נניח משהו על השולחן כדי שיסתיר את הכלים.
נזמין בכל פעם ילד או ילדה המעוניינים להשמיע צליל מסויים (בלי שהחברים רואים). נבקש מהם להשמיע צליל אחד בלבד.
שאר החברים מקשיבים ומנסים לנחש מה מקור הצליל.
נדגיש בפני הילדים כי חשוב להקשיב לפני שמנחשים.

פעילות העשרה חינוכית – צלילים מהטבע

הכנה מראש: איסוף חפצים מהטבע בחצר הצהרון

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לקולות שונים של בעלי חיים

חפצים טבעיים (איצטרובל, עלים יבשים, ענפים קטנים, אבנים וכדו')
אין להוציא את התלמידים לחצר – יש להעריך מראש עם החפצים מהטבע.

מהלך הפעילות:

נתחיל את הפעילות בישיבה במעגל ובהקשבה לצלילים שמגיעים מהטבע.
נספר לילדים כי בטבע יש צלילים שנוצרים מ:

תנועה – כמו רוח, מים

בעלי חיים – שמשמיעים קולות שונים

חיכוך – כמו עלים, אבנים

מזג אוויר – כמו גשם, רעם

הצליל הוא רטט באוויר שמגיע לאוזניים שלנו.

אפשר להזמין את הילדים שמעוניינים לעצום עיניים על מנת לשפר את הריכוז.
בקשו מהם לא לומר מה הם שומעים באותו הרגע אלא לנסות לזכור
ולספר בסוף ההאזנה לקטע.

החליטו בהתאם לגילי הילדים מה אורך הקטע שתשמיעו להם.

אפשר לחלק את הפסקול לכמה חלקים קצרים.

בסוף הפעילות תוכלו גם להקרין להם את הסרטון ואז הם יוכלו לחבר
בין הצלילים שהם שומעים לבין הצלילים בטבע ובעלי החיים.
נחלק את הילדים לקבוצות קטנות.

כל קבוצה מקבלת מספר חפצים טבעיים (איצטרובל, עלים יבשים, ענפים קטנים, אבנים וכדו')
המשימה שלהם היא לנסות ליצור צליל שמזכיר תופעת טבע

לדוגמה:

איך נשמעת רוח?

איך נשמע גשם שמתחיל בטפטוף והופך לחזק?

איך נשמעות ציפורים בבוקר?

איך נשמע יער בלילה?

הילדים מתנסים ביצירת הצליל.

לאחר מכן כל קבוצה מציגה, והילדים האחרים מנחשים מהו הצליל.
בסוף הפעילות אפשר לצפות בסרטון ולגלות מי הן החיות המשמיעות את הצלילים השונים.

פעילות סיום – זיכרון של צליל

עזרים:

כלי נגינה כלשהו

מהלך הפעילות:

נשב במעגל. המובילים ישמיעו בכל פעם רצף של כמה צלילים קצרים. התחילו משלושה צלילים ולאט לאט העלו את כמות הצלילים.

הילדים יצטרכו לזכור את הסדר ואת המקצב ולחזור אחריכם (במחיאות כף) אם יש בצהרון כלי נגינה לכל הילדים אפשר לחלק להם.

פעילות פתיחה – תנועה וצליל

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור למגוון יצירות מוזיקליות

מהלך הפעילות:

נפתח את היום ביצירת תנועה וצליל. נחלק את הילדים לקבוצות:

קבוצת רוח, קבוצת גשם, קבוצת ים, קבוצת בעלי כנף, קבוצת רעמים.

נשמיע מוזיקה שקטה ברקע ונזמין את הילדים לנוע באופן חופשי במרחב ולהשמיע בשקט את הצלילים המתאימים לקבוצה שלהם.

יוצרים יחד יצירה מוזיקלית שמתאימה את עצמה לצלילים הנשמעים ברקע.

פעילות העשרה חינוכית – הרעשן שלי

הכנה מראש:

איסוף קופסאות גמדים (2 לכל ילד) או בקבוקי אקטימל

עזרים:

קופסאות גמדים (2 לכל ילד) או בקבוקי אקטימל

מקלות רופא צבעוניים

וויי טייפ צבעוני מסוגים שונים (נייר דבק צר צבעוני עם דוגמות שונות)

אבנים קטנטנות שנאספו מחצר הצהרון

מחשב / רמקולים

קישור למוסיקה קצבית לנגינה משותפת עם הרעשנים

מהלך הפעילות:

הרעשן (נקרא גם שייקר) הוא כלי חשוב לפיתוח היכולות הקוגניטיביות של ילדים. השימוש בשייקר אינו משפר רק את יכולת הזיכרון אצל ילדים, אלא גם מחזק את הקשר בין תנועה ליצירת צליל. היום יכינו הילדים שייקר מקורי שלהם.

קופסאות גמדים:

הילדים יכניסו מעט אבנים לתוך אחת הקופסאות ויסגרו עם הקופסה השנייה. בין שתי הקופסאות אפשר להכניס מקל רופא צבעוני ולחבר את הקופסאות בעזרת נייר הדבק. אפשר לסייע בסגירה.

עכשיו יוכלו לעטר כרצונם בעזרת נייר הדבק הצבעוני אפשר להחליף גם במדבקות צבעוניות.

בקבוק אקטימל:

נכניס מעט אבנים לבקבוק ונסגור את הפתח בעזרת נייר הדבק הצבעוני ונמשיך ונעטר את הבקבוק.

נסיים את הפעילות בנגינה משותפת עם הרעשנים.

פעילות סיום – תזמורת חברים

מהלך הפעילות:

נסיים את היום במשחק מקסים בו כל הילדים משתתפים.
נזמין ילד או ילדה להיות ראשונים ולהשמיע צליל מסוים שחוזר על עצמו.

זה יכול להיות:

מחיאית כף איטית

לחישה של ששש כמו רוח

טפיפה על הברכיים כמו גשם

נקישה בלשון

רשרוש

מילה קבועה

הילד משמיע את הצליל שלו בקצב קבוע, והקבוצה מצטרפת אליו.
לאחר כמה רגעים נזמין ילד נוסף להוסיף צליל אחר שחוזר על עצמו.

בהדרגה נרכיב תזמורת של צלילים.

פעילות פתיחה – ההברות של שמי

בפעילות זו נשחק עם צלילים וקצב וכמו כן נפתח מודעות פונולוגית (הברות בשם)

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר כי לכל אחד מאיתנו יש שם מיוחד.
אך האם ידעתם שלשם שלנו יש גם קצב?
בואו נבדוק כמה פעימות יש בשם של כל אחד.
נחלק את השמות שלנו להברות.

לדוגמה:

רון - מחיאת כף

נו-עה - שתי מחיאות כף

אָ -בי-ג'יל - שלוש מחיאות

דְ-נִי-אָ-לה - ארבע מחיאות

אומרים את השם ומוחאים לפי מספר ההברות.

נשב במעגל ונזמין כל ילד בתורו לומר את שמו
לפי הקצב של ההברות שלו עם מחיאות כף.
כל החברים חוזרים אחריו.

לדוגמה:

הילד: א -מיר

מוחאים: אחת שתיים

הקבוצה חוזרת: א -מיר (שתי מחיאות כף)

משחק מהנה בו תוכלו תוך כדי המשחק לערוך את בדיקת הנוכחות.

פעילות העשרה חינוכית – מציירים צלילים

עזרים:

קישור ליצירה המוזיקלית: "שבעת המינים" מאת פאול בן-חיים

מחשב / רמקולים

דף בריסטול לכל ילד

צבעי מים / גואש

מכחולים עבים

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לילדים כי למוזיקה וצלילים יש השפעה על הרגשות והדימיון שלנו.

נזמין את הילדים שמעוניינים לספר האם יש שיר או מנגינה

שאהובה עליהם במיוחד ומרגשת אותם.

נספר להם על פאול בן-חיים שהיה מלחין ישראלי שכתב מוזיקה בהשראת נופי ארץ ישראל

והצלילים המזרח-תיכוניים. היצירה משלבת תחושה מקומית, צבעים חמים ותנועה זורמת.

נניח על השולחנות את הבריסטולים אך עדיין לא את הצבעים.

נקטיב ליצירה פעם אחת בלי לעשות דבר.

כעת נזמין אותם להאזין ליצירה בפעם השניה – מי שרוצה מוזמן לעצום עיניים

נבקש מהילדים בכל פעם שהם מרגישים שהמוזיקה חזקה יותר ומשמעותית יותר

ירימו את היד לאט בהתאם למוזיקה, נעודד הקשבה לשינויים בקצב ובאופי המנגינה.

איזו תחושה הייתה למוזיקה? שקטה? שמחה? רגועה?

לפני שנתחיל לצייר תוך כדי האזנה נשאל את הילדים:

איזה צבעים יש לאדמה בארץ?

איך נשמעת מוזיקה שמרגישה כמו שמש? כמו שדה? כמו פרחים? או גשם?

ננחה את הילדים הנחיה כללית ופתוחה:

ציירו מה שהמוזיקה גרמה לכם לראות בדמיון.

זה יכול להיות שדה, שמש, הר, או רק צבעים וקווים שמרגישים כמו המנגינה.

אפשר להציע להתחיל בצבע שמרגיש הכי מתאים למוזיקה.

לקראת סיום הפעילות נערוך את השולחנות בשורה על מנת להציג עליהם את היצירות.

פעילות סיום – תערוכת ציורי ארץ ישראל

עזרים:

היצירות שהכינו הילדים

מהלך הפעילות:

נזמין ילדים שמעוניינים להציג את היצירה שלהם ולהסביר עליה.

אפשר לשאול: מה הרגשתם כשציירתם?

האם המוזיקה הזכירה לכם מקום בארץ?

נשמיע ברקע את היצירה המוזיקלית שציירנו בהשראתה

ונזמין את בני המשפחה שבאים לצהרון להנות מהתערוכה.

שבוע שלישי

קצב ותנועה

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	
מפגש פתיחה והתכנסות	יוגלה	יום הבריאות הבינלאומי	המצאה מוזיקלית	תיפוף על הגוף	שיר ההתעמלות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
פעילות העשרה חינוכית	כיצד נוצרים צלילים	לאכול בריא	ממציאים כלי נגינה	"אנשים טובים"	מנגנים בצוותא
פעילות סיום	זזים עם הצלילים	בריא להיות בריא	מוזיקה בשניים	חוג מוזיקה	אחת שתיים הופלה

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה שקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לילדים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז. נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את הילדים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים. נבקש מהילדים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד. יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע את המוסיקה הנעימה). נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש": ננחה את הילדים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות: שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים": ננחה את הילדים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות: להרים את שתי הידיים מעלה, לצדי האוזניים למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים. כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקח שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת": ננחה את הילדים לקחת נשימה אחת עמוקה, ולהושיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק, כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לילדים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין ילדים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת. לאחר מכן נחלק את הילדים לקבוצות קטנות (כחמישה ילדים בקבוצה) כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד וילדי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה: **החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה** נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכל הקבוצות תתנסנה בכל התנוחות. נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ: גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את הילדים לקחת חמש נשימות עמוקות, לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט, להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

פעילות העשרה חינוכית –

כיצד נוצרים צלילים

התמונה לקוחה מתוך האתר
prekinders.com
כל הזכויות שמורות

עזרים:

חוטאים באורך 50 ס"מ כמספר הילדים
כפות או כפיות כמספר הילדים
8 צינצנות שוות בגודלן / או כוסות זכוכית
קנקן מים עם מעט צבע גואש
פטיש עץ קטן או מקוש של קסילופון

מהלך הפעילות:

היום נכיר את הדרך בה נוצרים צלילים.

נספר לילדים כי צליל הוא רטט של משהו. זה יכול להיות:
שיפשוף, טיפטוף, נקישה, פעולות רבות יכולות לגרום לצלילים שונים.

כעת נערוך ניסוי מעניין וניתן לכל הילדים להתנסות.
נשב במפגש רחב.

נעמיד על השולחן במרכז מול הילדים 8 צינצנות זכוכית ריקות
ולפי הסדר נקיש על כל אחת מהן.
נשאל את הילדים אם הצלילים מכל צנצנת נשמעים אותו דבר.
כעת נמזוג ממש מעט מים לצנצנת אחת ונקיש עליה –
ומיד אחרי כן נקיש שוב על צנצנת ריקה.

האם הצלילים שונים?
אכן כן – נראה לילדים כיצד כמות המים משנה את הרטט ובעקבות כך משנה את הצלילים.

נמשיך למזוג את המים לכל הצנצנות בכמויות שונות.
אם יש לכם אוזן מוזיקלית תוכלו לנסות ולמזוג את המים לפי צלילי ה- דו רה מי.

נזמין את הילדים להשתמש במקוש כדי להקיש בעדינות על הצנצנות בזמן שהם מקשיבים
לתווים המוזיקליים המושמעים.

נשתמש באותו צבע מים בכל הצנצנות כדי שהילדים יבינו שכמות המים באגרטלים היא זו
שגורמת לצליל השונה, ולא צבע המים.
אם משתמשים בצבע מים שונה בכל אגרטל, הם עלולים להתבלבל ולחשוב שצבע המים
קשור להבדל בצליל.

פעילות סיום – זים עם הצלילים

עזרים:

מחשב / רמקולים

מוזיקה שהילדים אוהבים (רצוי ללא מילים)

מהלך הפעילות:

נשחק משחק מוזיקלי מהנה המשלב תנועה וצלילים.

נבחר שיר שהילדים אוהבים לרקוד איתו ונזמין אותם לנוע במרחב בחופשיות כאשר המוזיקה מתנגנת, ביצירתיות וספונטניות בתנועותיהם. ברגע שהמוזיקה נעצרת, כולם חייבים לעצור במקום, לקפוא באותה הצורה ללא שינוי.

פעילות פתיחה –

יום הבריאות הבינלאומי

מהלך הפעילות:

היום אנחנו מציינים את יום הבריאות הבינלאומי. זה יום מיוחד שבו אנשים בכל העולם עוצרים רגע וחושבים איך לשמור על הגוף שלהם חזק, בריא ושמח.

מה זה בכלל בריאות?

בריאות זה כשאנחנו מרגישים טוב בגוף וגם בלב. כשיש לנו כוח לרוץ, לקפוץ, לשחק ולצחוק. כשאנחנו לא חולים, וכשאנחנו דואגים לעצמנו.

ביום הזה אנחנו מזכירים לכולם ולעצמנו איך שומרים על הבריאות. אנחנו יכולים לעשות דברים פשוטים מאוד כמו למשל:

**לאכול אוכל בריא והרבה פירות וירקות - לשתות מים - לצחצח שיניים
לשטוף ידיים עם סבון - לישון טוב בלילה - ולעשות התעמלות וספורט.**

תוך כדי בדיקת הנוכחות נזמין כל ילד וילדה שנקרא בשמם להראות לנו תרגיל בהתעמלות. (רק מי שמעוניין כמובן)

פעילות העשרה חינוכית – לאכול בריא

בהמלצת משרד הבריאות מתוך התכנית "אפשרי בריא"

מידע למובילים:

קשת המזון היא התצורה הגרפית החדשה (המחליפה את פרמידת המזון) של ההמלצות התזונתיות הלאומיות לישראל. בעבר השתמשו בצורה של פירמידה כדי להסביר אילו מזונות כדאי לאכול יותר ואילו פחות. אבל עם הזמן הבינו שהפירמידה קצת מבלבלת. היא גורמת לחשוב שיש מזונות "טובים" למטה ו"רעים" למעלה, ושצריך פשוט לאכול יותר מהחלק התחתון. לכן עברו להשתמש בצורת קשת.

הקשת מראה לנו שכל סוגי המזון חשובים לגוף שלנו. היא מסודרת כמו קשת צבעונית – מהמאכלים שכדאי לאכול מהם הרבה יותר, ועד המאכלים שכדאי לאכול מהם רק מעט. הצורה של הקשת גם עוזרת להבין שצריך איזון וגיוון באוכל ולא רק הרבה מסוג אחד של מזון.

לילדים אפשר להסביר זאת במשפט:

הקשת מזכירה לנו שהגוף צריך הרבה סוגים של מזון, כמו צבעים בקשת – מכל דבר קצת, ומהבריאים יותר, קצת יותר.

קשת המזון מבוססת על מזונות גולמיים וטבעיים. קבוצות המזון בקשת לפי תדירות הצריכה המומלצת

- הקשת הירוקה - ירקות, פירות ודגנים מלאים: לגוון על בסיס יומי
- הקשת הצהובה - שמן זית / קנולה, טחינה, אגוזים, קטניות, חלב, מוצרי חלב ותחליפים
- הקשת הכתומה - עוף, הודו, דגים וביצים: לגוון על בסיס שבועי
- הקשת הוורודה - בשר בקר: עד 300 גרם לשבוע (מעט מאד)

- **הקשת האדומה – לא מומלצת ומוטב להמעיט במאכלים אלה משקאות מוגזים וממותקים, חטיפים, ממתקים ומאכלים מעובדים.**

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

התכנית הלאומית לחיים
בריאים
אשראי

עזרים:

דפי בריסטול בצבעי הקשת (ירוק, צהוב, כתום, ורוד, אדום)

מספריים

טושים

מגזינים

עפרונות

דף קשת מודפס לכל ילד

מהלך הפעילות:

ביום הבריאות הבינלאומי נכיר לילדים את קשת המזון החדשה. המלצות לתזונה נכונה עפ"י מומחי משרד הבריאות שיעזרו לנו לשמור על גוף בריא.

כל ילד יצור לעצמו את קשת הבריאות ויבחר איזה מזונות ירצה לסדר על קשת המזון שלו מתוך המזונות הבריאים ולפי הקשת המופיעה בדוגמה. נספר לילדים על הקשתות השונות וסוגי המזונות. נשאל את הילדים ממה מומלץ לאכול יותר וממה פחות כשאתם מראים להם שמה שנמצא בקשת הגדולה ממנו אנו אוכלים יותר וכך הלאה לפי גודל הקשת.

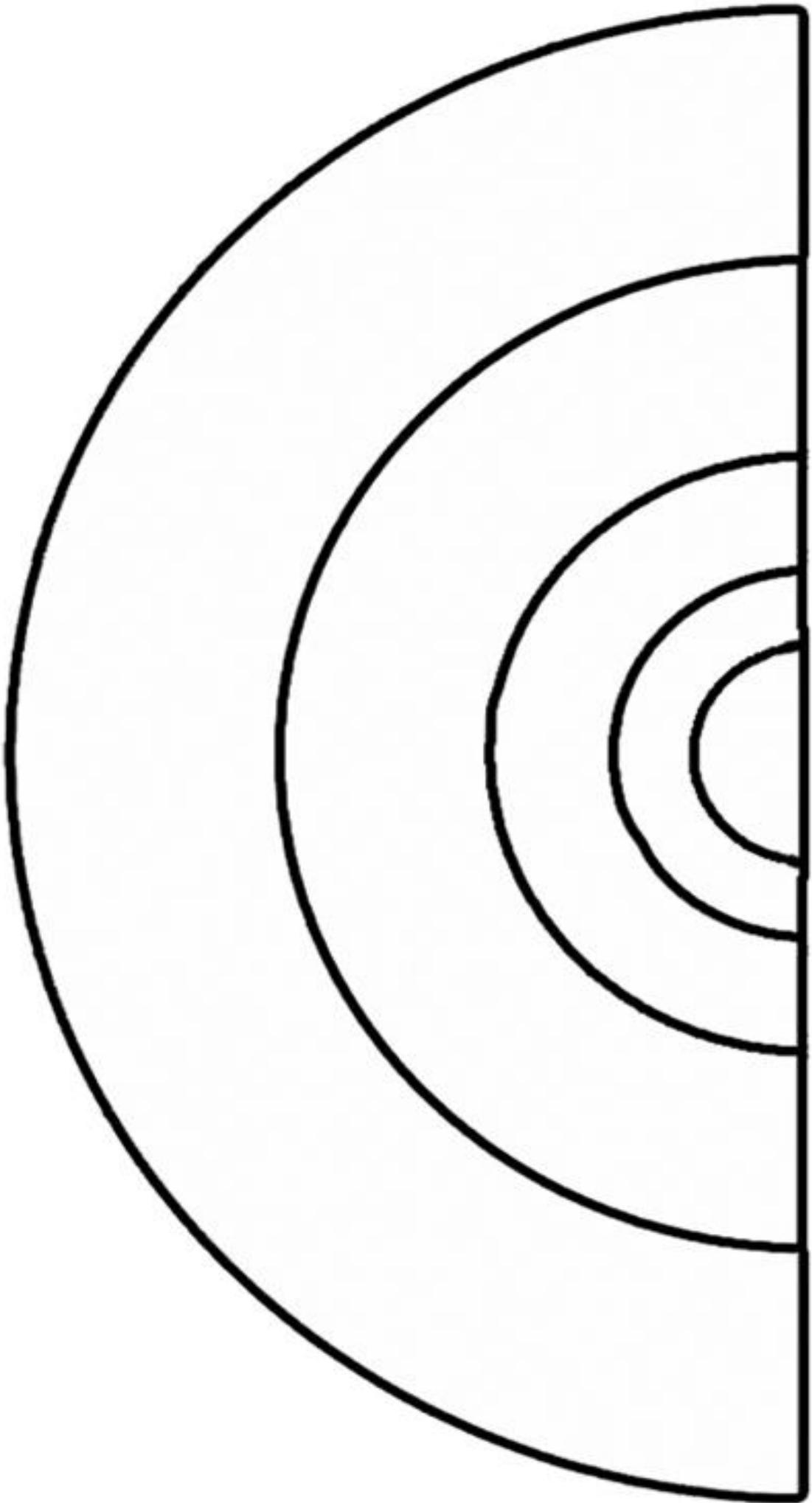
את הקשת האחרונה הקטנטנה הילדים יצבעו באדום, כאשר המובילים מדגישים כי מה שנמצא בקשת האדומה מזיק לבריאותנו ונמעיט מאד באכילה של מזונות אלה.

המובילים יחלקו לילדים את דפי הבריסטול ויעזרו להם לסמן את הקשתות על גבי הדפים. מצב' דף לעזרה לגזירה/ לצביעה.

אפשרות נוספת: להדפיס ולחלק לילדים את דף הקשת לצביעה.

נזמין את הילדים לבחור ולגזור מזונות שונים מתוך המגזינים ולהדביקם על המקום המתאים בקשת.

פעילות סיום – בריא לי להיות בריא

הכנה מראש:

המובילים יכינו כתר מבריסטול ועליו חתיכה של סקוץ זכר מדבקות או ציורים קטנים של מוצרי מזון שונים (פירות, ירקות, חלבונים, מוצרי חלב וכדומה)

עזרים:

כתר מבריסטול ועליו חתיכה של סקוץ זכר מדבקות או ציורים קטנים של מוצרי מזון שונים עם סקוץ נקבה מאחור

מהלך הפעילות:

כל ילד שירצה להשתתף, יוזמן בתורו לעמוד מול החברים והמובילים ידביקו על הכתר שלו מוצר מזון כלשהו בלי שהוא יראה, כל הילדים יראו וידעו מי הוא, אך הילד עצמו לא ידע ויצטרך לנחש מה המאכל המונח על מצחו, כאשר עליו לשאול את חבריו שאלות שהתשובה עליהן יכולה להיות כן או לא בלבד. כאשר הוא מנחש את התשובה שאלו את הילדים לאיזו קבוצת מזון שייך המאכל שהופיע בתמונה.

פעילות פתיחה – המצאה מוזיקלית

עזרים:

כלי נגינה שונים שיש בצהרון

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים המעוניינים תוך כדי בדיקת הנוכחות להמציא מנגינה. אם בעזרת כלי נגינה או בשירה / זמזום.

פעילות העשרה חינוכית – ממציאים כלי נגינה

הכנה מראש:

נבקש מהילדים לאסוף ולהביא לצהרון כל מיני חומרים למיחזור קופסאות, בקבוקים ועוד.

עזרים:

קישור לסרטון רעיונות להכנת כלי נגינה שונים לצפייה למובילים

חומרי יצירה שונים שיש בצהרון - חוטי צמר, קרטונים ועוד החומרים שהילדים הביאו

מהלך הפעילות:

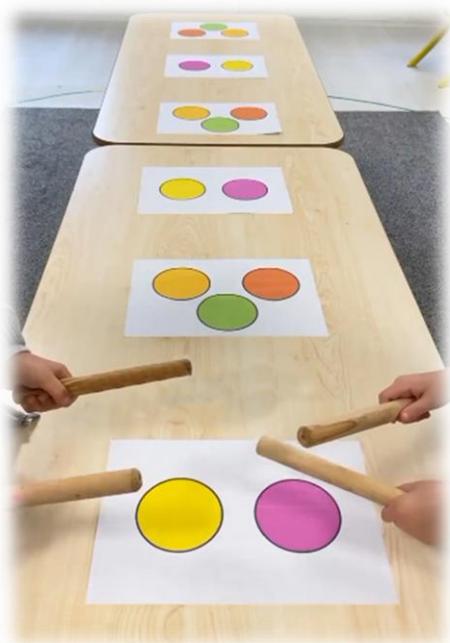
נכין שולחן אחד מרכזי שעליו נניח את כל החומרים.

נזמין את הילדים לשולחנות העבודה ונשאל איזה כלי נגינה הילדים מכירים.

לאחר ששמענו על הרבה כלים שונים, נספר כי היום נמציא כלי נגינה חדש. זה יכול להיות כלי נגינה ממשפחת כלי ההקשה, או כלי המיתר, או כלי הנשיפה הם מחליטים והם יוצרים כיחד הדימיון הטובה עליהם. הדגישו כי זה לא צריך להיות דומה לשום כלי נגינה שקיים, היום ממציאים כלי נגינה חדש.

פעילות סיום – מוזיקה בשניים

הכנה מראש:

מומלץ למובילים להסתכל הסרטון לפני הפעילות

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור למשחק מוזיקלי

שני שולחנות

שלושה דפים שעליהם מצויירים שני עיגולים ושלושה דפים שעליהם מצויירים שלושה עיגולים
4 מקלות הקשה

מהלך הפעילות:

נשחק משחק מוזיקלי מהנה.
חברו שני שולחנות לאורך והניחו עליהם דפים עם עיגולים לסירוגין (ראו תמונה) דף עם שני עגולים ודף עם שלושה עיגולים.

בכל פעם נזמין שני חברים לשחק.
נקשיב למוזיקה פעם אחת ונמחא כף בהתאם כדי שהילדים ישמעו.
לאחר מכן נדגים בעצמנו פעם אחת.
השמיעו את המוזיקה ועיקבו אחר מספר הצלילים בכל הקשה.

הזמינו את כל הילדים המעוניינים לנסות ביחד בזוגות.

פעילות פתיחה – תיפוף על הגוף

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר פעילות "תיפוף על הגוף" / סיגל עדי

מהלך הפעילות:

נפתח את היום יחדיו בהשמעת צלילים שונים ובתיפוף על הגוף.
נזמין את הילדים שמעוניינים להוביל תנועות שונות.

פעילות העשרה חינוכית – "אנשים טובים"

מאת: נעמי שמר • איורים: יוסי אבולעפיה

על הספר: (מתוך ספריית פיג'מה)

השיר האהוב "אנשים טובים" מזכיר לכל אחד ואחת לפקוח את העיניים ולראות שהעולם מלא באנשים טובים שמוכנים לעזור, לתרום ולהיות שותפים לדרך.

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "אנשים טובים" בביצוע נעמי שמר

קישור למילות השיר באתר שירונט

הספר "אנשים טובים"

מהלך הפעילות:

נקריא לילדים את הספר אנשים טובים.

אם יש ברשותכם את הספר מומלץ להתעכב ולהתבונן באיורים, נתבונן בפרטים הקטנים,

ונשאל מי הדמויות שהם רואים באיורים? מה הן עושות?

איך לדעתכם הן מרגישות? האם לפי האיורים אפשר לראות מי הם אנשים טובים?

מה זה אומר להיות אדם טוב? האם צריך לעשות משהו גדול כדי להיות טוב?

האם גם דברים קטנים נחשבים?

נאפשר לילדים לשתף דוגמות מחייהם לאנשים טובים שהם מכירים.

נשמיע את השיר בביצועה של נעמי שמר

נזמין את הילדים להקשיב (ולהצטרף אם הם מעוניינים).

פעילות סיום – חוג מוזיקה

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור ל"חוג מוזיקה" של עפרה ועידן – ילד מוזיקה

• כל הזכויות שמורות

מהלך הפעילות:

נסיים את היום בחוג מוזיקה מקסים של עפרה ועידן – ילד מוזיקה. נזמין את הילדים לצפות בחוג מוזיקה ולהשתתף באופן פעיל. משך החוג 20 דק' תוכלו לצפות כמה שיספיק הזמן עד שמתפזרים בסיום היום.

פעילות פתיחה – שיר ההתעמלות

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור ל"שיר ההתעמלות"

מהלך הפעילות:

נפתח את היום כשאנו משלבים צליל ותנועה. נזמין את הילדים להקשיב פעם אחת לשיר. נשמיע את השיר שוב והפעם נצטרף בתנועה ושירה. מילות השיר מתארות את התנועות. נרקוד בהנאה לצלילי השיר.

פעילות העשרה חינוכית – מנגנים בצוּתא

עזרים:

כוס פלסטיק לכל ילד (לא חד פעמית)
מחשב / רמקולים

מהלך הפעילות:

אם יש מעל 20 ילדים בצהרון נחלק את הקבוצה לשתי קבוצות.
נסדר את כל השולחנות בצהרון בריבוע אחד גדול מחובר ונזמין את הילדים לשבת מסביב.
לפני כל ילד נניח כוס פלסטיק.
היום ננגן בעזרת הידיים ובעזרת הכוסות.
נבקש מהילדים להציע שיר ילדים קצבי מוכר שהם אוהבים
וננגן עם הכוסות תוך כדי שירה.
אתם מוזמנים להוסיף משימות שונות בהתאם לשירים שהילדים יבחרו.

פעילות סיום – אחת שתיים הופלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור ל"שיר אחת שתיים הופלה"

מהלך הפעילות:

נסיים את היום בהאזנה לשיר ובהמצאת תנועות בהשראתו. נבקש מהילדים להקשיב למנגינה ולמילות השיר ונשאל איזו תחושה מעורר בהם השיר. נקשיב שוב למילות הפזמון ונזמין את הילדים לחשוב על תנועות שמתאימות. אחת שתיים וקפיצה גדולה, בואו ונרקוד לצלילי המנגינה.

שבוע רביעי

משפחות כלי נגינה

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
קסם הכינור	מקישים	מי המנצח?	יום העצמאות שלנו	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
משפחת כלי המיתר	משפחת כלי ההקשה	סיפור בצלילים	חוגגים עצמאות	כלי הנשיפה	פעילות העשרה חינוכית
תזמורת הקסם	המנצח הסודי	קופצים עם הצלילים	שלום לך ארץ נהדרת	תזמורת של ממש	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה שקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לילדים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז. נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את הילדים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים. נבקש מהילדים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד. יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע את המוסיקה הנעימה). נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש": ננחה את הילדים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות: שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים": ננחה את הילדים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות: להרים את שתי הידיים מעלה, לצדי האוזניים למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים. כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקח שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת": ננחה את הילדים לקחת נשימה אחת עמוקה, ולהושיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק, כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לילדים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין ילדים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת. לאחר מכן נחלק את הילדים לקבוצות קטנות (כחמישה ילדים בקבוצה) כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד וילדי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה: **החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה** נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכל הקבוצות תתנסנה בכל התנוחות. נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ: גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את הילדים לקחת חמש נשימות עמוקות, לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט, להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

פעילות העשרה חינוכית – כלי הנשיפה

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון הכרות עם משפחת כלי הנשיפה

כלי נשיפה פשוטים (חלילית, משרוקית, מפוחית)

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את הילדים האם הם מכירים כלי נגינה?
איזה כלי נגינה אתם מכירים?
נקשיב לתשובותיהם ואז נשאל (על כלים שהם אמרו)
מה לדעתכם ההבדל בין גיטרה לחצוצרה?

על גיטרה אנו פורטים כי יש לה מיתרים וכך הרטט של המיתר משמיע צליל.
כדי לנגן בחצוצרה אנו צריכים לנשוף לתוכה אוויר ואז היא משמיעה צליל.
נספר לילדים כי כל כלי נגינה שייך למשפחה אחרת של כלי נגינה –
היום נכיר את משפחת כלי הנשיפה.

נצפה עם הילדים בסרטון ההכרות עם כלי הנשיפה.
לאחר שצפינו בסרטון נשאל את הילדים מה משותף לכל הכלים האלה?
(על מנת לנגן בכלי נשיפה צריך לנשוף לתוכו אוויר)

איך האוויר הופך לצליל?
נראה לילדים את כלי הנשיפה
ונזמין ילדים שמעוניינים לנגן בהם.

זוכרים שהשמענו צלילים עם הגוף? איזה צליל אתם מכירים שאפשר להשמיע עם הגוף
שקשור בנשיפה? (שריקה)
אפשר להזמין את הילדים לנסות לשרוק.

כעת נשמיע קטע קצר מתוך היצירה "פטר והזאב"
נסביר שביצירה זו כל דמות מיוצגת על ידי כלי אחר.
נקשיב רק להתחלה של הצגת הכלים
ונספר כי בהמשך השבוע נכיר את היצירה לעומק ואפילו נציג אותה.

פעילות סיום – תזמורת של ממש

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "תזמורת של ממש" מילים ולחן: עוזי חיטמן

קישור למילות השיר בשירונט "תזמורת של ממש"

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים לאסוף חפצים פשוטים מהצהרון משחקים, קוביות, משהו שיכול להפוך לכלי נגינה לדוגמה: קופסה – תוף, שני עפרונות – מקלות תיפוף, בקבוק – פעמון סרגל – גיטרה, נייר מקופל – אקורדיון.

ניתן להם משימה:
להמציא ביחד קטע קצבי קצר בלי מילים רק מקצב ואילתור אפשר לסייע בהכוונה מי נותן את הקצב, מי מוסיף צליל גבוה וכדומה. נזמין אותם להתאמן וליצור ניגון מאולתר אמיתי. אפשרו לכל קבוצה שמעוניינת להופיע מול החברים.

לסיום נקריא לילדים את מילות השיר הנפלא של עוזי חיטמן נשמיע אותו ונזמין אותם לרקוד, לשיר ולנגן על הכלים המאולתרים באופן חופשי.

פעילות פתיחה – יום העצמאות שלנו

עזרים:

דגל ישראל

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את הילדים מי חוגגת יום הולדת השבוע?

נציג בפניהם את דגל ישראל ונניח אותו במרכז.

נשאל את הילדים מה זה אומר יום העצמאות?

למה לא קוראים לזה יום הולדת?

נסביר כי יום העצמאות, הוא היום שבו המדינה שלנו הפכה להיות עצמאית

מאז שהיא קיבלה עצמאות, אף אחד אחר לא מחליט בשבילה.

אנחנו בזכות עצמנו ויכולים לעשות דברים לבד עבור המדינה שלנו ועבור האנשים שחיים בה.

אפשר להשוות עם הילדים מה זה אומר שאנחנו כילדים עצמאיים?

מה אנחנו כבר יכולים לעשות לבד?

את הבוגרים אפשר לשאול: למה חשוב שלעם יהיה בית?

איך זה מרגיש לדעת שיש מקום שהוא שלנו? נסו לזהות יחד מקומות על המפה.

נדגיש שמדינה איננה רק מקום על המפה, אלא אנשים, ערכים, שפה,

תרבות ואחריות משותפת.

היום נחגוג יום הולדת למדינה שלנו. ציינו בת כמה המדינה ושאלו את הילדים אם היא

קטנה או גדולה בעיניהם.

פעילות העשרה חינוכית – חוגגים עצמאות

עזרים:

מפת מדינת ישראל גדולה
(מצורפת כאן אם אין ברשותכם)
דגל ישראל

קישור לתמונות המייצגות רגעים מחיי המדינה

מומלץ להדפיס את התמונות
פתקים קטנים
טושים
דפים לבנים
מחשב / רמקולים

קישור לסרטון ההכרזה על הקמת מדינת ישראל

קטעי מוזיקה ישראלית שקטה
קופסה או סלסלה

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לילדים כי פעם, לפני הרבה שנים, לעם היהודי לא הייתה מדינה משלו. אנשים חלמו, עבדו, שמרו, בנו ויצרו מקום שבו יוכלו לחיות יחד בביטחון ובחופש. לאט לאט קמה מדינה קטנה עם לב גדול – מדינת ישראל. נראה לילדים את מפת ארץ ישראל ונזמין אותם להתבונן על המפה ולנסות לזהות איזורים שונים, המובילים מוזמנים לכתוב את שמות המקומות על המפה.

נניח במרכז המעגל תמונות מחיי המדינה.

נזמין את הילדים להתבונן בתמונות ולבחור תמונה אחת שמרגשת אותם או מסקרנת אותם. נשאל:

מה רואים בתמונה?

מי האנשים שבתמונה?

איך הם תורמים למדינה?

מה כל אחד מאיתנו יכול לעשות כבר עכשיו עבור המדינה שלנו?

(לשמור על נקיונה, לשמור על בעלי החיים, לפתח את הטבע והצמחיה)
ניתן דגש על תרומה, שותפות ואחריות אישית.

נחלק לילדים דפי ציור וצבעים ונזמין אותם לצייר דבר אחד שחשוב להם שיהיה במדינה שלנו. (חבר טוב, עזרה לאחרים, שמירה על הטבע, שלום, שמחה)

ילדים המעוניינים מוזמנים לשתף את היצירה שלהם ולספר עליה. כל ציור יונח סביב דגל ישראל במרכז המעגל, וכך יוצר פסיפס קבוצתי של חלומות וערכים.

פעילות סיום – שלום לך ארץ נהדרת

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "שלום לך ארץ נהדרת"

מילים: אילן גולדהירש לחן: סטיבן גודמן ביצוע: יהורם גאון

קישור למילות השיר "שלום לך ארץ נהדרת"

מהלך הפעילות:

נספר לילדים שאנו עומדים לסיים את היום בהכרות עם שיר נפלא המספר על ארץ ישראל שלנו.

נפתח בהקראת מילות השיר ונסביר את המשפטים.

לנוחיותכם מצורפת רשימה של הסברים קצרים למילים שאולי פחות מוכרות.

נשמיע לילדים את השיר ונזמין אותם להאזין פעם אחת.

אפשר לשאול:

מה אתם הכי אוהבים בארץ שלנו?
איזה מקום בארץ אתם מכירים?

כעת נקשיב שוב לשיר וננסה לזהות מילים שמספרות על מקומות יפים בארץ ועל אהבה לארץ ישראל שלנו.

פלאי תבל – דברים מיוחדים ויפים מאוד שיש בעולם.
קוטב צפוני – מקום מאוד מאוד קר בקצה העולם, עם הרבה קרח ושלג.
גלויות – כרטיסים עם תמונה יפה ששולחים בדואר.
נוף – מה שרואים מסביב: הרים, ים, בתים, עצים.
זיכרוני – הדברים שאני זוכר בלב ובראש.
עדשה – החלק במצלמה שדרכו מצלמים ורואים את התמונה.
תרמיל – תיק שלוקחים על הגב כשמטיילים.
מסע – טיול ארוך ממקום למקום.
פסיפס – תמונה שמורכבת מהמון חלקים קטנים שמתחברים יחד.
ארץ נהדרת – ארץ יפה וטובה מאוד.
עבדך הדל – דרך יפה וישנה לומר: אני הקטן, בענווה ובצנעה.
מזמור – שיר חגיגי.
נודד – הולך ממקום למקום.
צריחים – החלקים הגבוהים והמחודדים של מגדלים או מבנים.
סמטאות – רחובות קטנים וצרים.
רעפים – הלבנים האדומות שעל גגות בתים.
ניבטים – נראים או מציצים.
חלה – לחם מיוחד שאוכלים בשבת.
נרות שבת – נרות שמדליקים לכבוד שבת.
ים המלח – ים מיוחד מאוד בישראל שבו המים מלוחים מאוד.
אשת לוט – דמות מסיפור בתנ"ך שהפכה לנציב מלח.
בואך אילת – בדרך לאילת, כשמתקרבים אליה.
רקיע – השמים הכחולים שמעלינו.
התואם – מתאים או דומה.
עורקים – הצינורות בגוף שמעבירים דם.
חשמל – כוח חזק שנותן אור ואנרגיה.
פרדסים – שדות שבהם גדלים תפוזים ופירות הדר.
מושבה – יישוב קטן, כמו כפר קטן.
כרמל – הר גדול ויפה בארץ ישראל.
קורצים – כמו עין שמחייכת ואומרת שלום בחיוך.

פעילות פתיחה – מי המנצח?

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים למפגש ונאמר בשקט בצורה מסתורית כי עכשיו אנחנו המנצחים ואתם..... (קחו אתנחתא קצרה) התזמורת !!!

נחזיק את הידיים מורמות באוויר כאילו אנו מחזיקים שרביט נשאל את הילדים האם הם יודעים מי אנחנו? (המנצח על התזמורת) ומה תפקידו? (הוא מורה לנגנים מתי ואיך לנגן)

ועכשיו בלי לדבר – רק בתנועות, נאמר לילדים שאנחנו נהיה המנצח והם (הילדים) יהיו הנגנים בתזמורת.
נסביר את התנועות:
ידיים למעלה – הילדים קמים.
הורדה לאט – הילדים מתיישבים.
תנועה חדה מצד אל צד – מחיאת כף אחת.
תנועה איטית מצד אל צד – טפיחה שקטה על הברכיים.

אחרי חצי דקה נשאל:
איך זה יכול להיות שהמנצח לא מדבר בכלל עדיין הנגנים בתזמורת מבינים הכל?

זה תפקידו של המנצח !

המנצח לא מנגן
התפקיד שלו הוא לתת את הקצב
להחליט מתי מתחילים
להחליט מתי עוצרים
להחליט האם מנגנים חזק או חלש
תפקידו לאחד את כולם ליצירה מוזיקלית שלמה
ואת כל זה הוא עושה בשפה המיוחדת למנצחים המורכבת מסידרה של תנועות.
אפשר להראות תמונה של מנצח אמיתי.

כעת אפשר לערוך בדיקת נוכחות מוסיקלית
במקום לקרוא שמות רגיל, כל ילד הופך לכלי בתזמורת.
בכל פעם שנקרא בשמו של ילד,
הילד שקראו בשמו משמיע צליל מוסכם מראש לפי סימן היד שלכם:
יד גבוהה – צליל גבוה
יד נמוכה – צליל נמוך
תנועה גדולה – צליל חזק
תנועה קטנה – צליל חלש

פעילות העשרה חינוכית – סיפור מוזיקלי

"פטר והזאב" מאת סרגיי פרוקופיב

הכנה מראש:

אביזרים לשחקנים כמפורט בעזרים. מומלץ למובילים להקשיב לסיפור לפני העברת הפעילות.

מידע למובילים:

הסיפור "פטר והזאב" נכתב ע"י סרגיי פרוקופיב, מלחין רוסי בשנת 1936 עפ"י אגדת עם. הוא כתב את הסיפור כיצירה מוסיקלית, כאשר כל דמות בסיפור מיוצגת ע"י כלי נגינה. היום נאזין ליצירה המוסיקלית ונציג תוך כדי האזנה את הסיפור. המובילים ינחו את הילדים במהלך ההצגה על פי הסיפור המסופר.

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לסיפור המוסיקלי פטר והזאב

אביזרים לשחקנים:

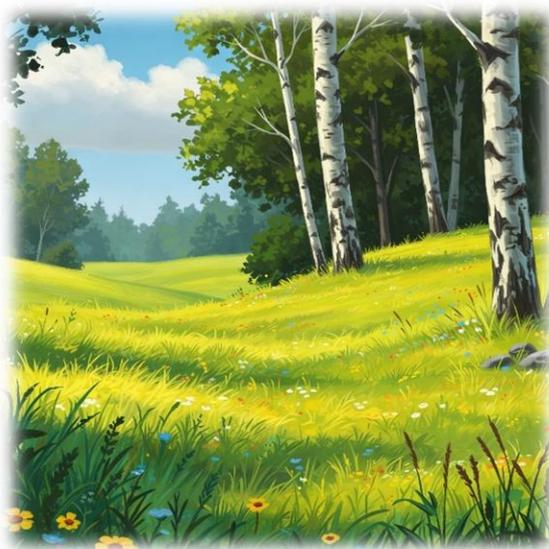
הציפור - כתר בריסטול עם נוצות
הברווז - מטפחת משחק צהובה
החתול - קשת אוזני חתול (ניתן להכין לבד מסרט לשיער ושתי אוזניים גזורות מלבד שחור)
סבא - כובע קסקט
הזאב - קשת אוזניים חומות
פטר - כובע ושלייקס
הציידים - סרטי קרפ חומים קשורים על המצח
(ניתן לבחור יותר משני ציידים על מנת לשתף יותר ילדים)
על מנת לשתף יותר ילדים ניתן להוסיף אביזרים שונים לבעלי חיים ולצרף אותם לסיפור.

מהלך הפעילות:

נשב במפגש רחב ידיים ונספר לילדים על המלחין סָרְגֵי פְּרוֹקוֹפֵיב (כמפורט במידע למובילים) ונציג בפניהם את הדמויות המשתתפות ביצירה המוסיקלית "פטר והזאב" נספר כי כל דמות בסיפור מיוצגת ע"י כלי נגינה שונה. נזמין ילדים המעוניינים להשתתף בהצגה. נשאל מי מעוניין או מעוניינת להיות הציפור וניתן להם את פריט הלבוש המתאים להם והם ישובו למקומם. וכך הלאה עד שנבחר את כל המשתתפים. נספר לילדים כי בהמשך ההצגה נבחר דמויות נוספות.

נשמיע את היצירה - בכל פעם שמציגים דמות ואת כלי הנגינה שלה – הזמינו את הילד או הילדה שזהו תפקידם לעשות סיבוב במרחב ולהציג את עצמם בפני הקהל ולשוב למקום. הסיפור מסופר בצורה נעימה המאפשר את הזמנת הדמויות. באם יש צורך המובילים יעצרו את הסיפור לרגע וינחו את הילדים מה להציג.

לקראת הסוף כאשר מגיעים לתהלוכת הניצחון – עיצרו את הסיפור והזמינו את חיות היער השונות (ילדים נוספים) להצטרף לתהלוכה. נסכם בשיח עם הילדים ונשאל כיצד הרגישו במהלך ההקשבה והצפייה בסיפור, האם הצלילים ששמעו אכן התאימו לדעתם לדמויות שבסיפור?

פעילות סיום – קופצים עם הצלילים

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – "כל הילדים קופצים רוקדים"

מילים: אברהם טל ורואי לוי לחן: רואי לוי

מהלך הפעילות:

נסיים את היום במשחק/ ריקוד מהנה. נזמין את הילדים ל"רחבת הריקודים", ננחה אותם כי הם יכולים לרקוד באופן חופשי אך יש חוק אחד, אסור להפסיק לקפוץ מתחילת השיר ועד סופו.

בסוף השיר אפשר לשאול את הילדים כיצד הרגישו במהלך הפעילות? האם היה להם קשה או קל.

פעילות פתיחה – מקישים

עזרים:

קופסה או שקית מסתורית
בתוכה חפצים שיכולים להפיק צליל בהקשה
כף מתכת
קופסת פלסטיק
מכסה של סיר
מקל עץ קטן
תוף קטן

מהלך הפעילות:

נציג בפני הילדים קופסה ונאמר בהתלהבות שהבאנו היום לצהרון קופסת צלילים מיוחדת. בתוך הקופסה מסתתרים חפצים שיוודעים לנגן מוזיקה.

נשאל את הילדים איך לדעתכם אפשר לנגן מוזיקה בלי כלי נגינה אמיתיים? איזה חפצים יש לנו בצהרון שיכולים להפיק צליל?

נזמין את הילדים להניח ידיים על העיניים (או לחלופין להסתיר את הכלי איתו אתם מנגנים) הוציאו מהקופסה חפץ אחד והקישו עליו.

בקשו מהילדים לנסות ולנחש:
מה שמעתם?
ממשיכים עם כמה חפצים שונים.

אחרי שניגנו על כל החפצים ותנו לילדים לנחש
נשאל אותם מה עשינו לכל החפצים כדי שיצא מהם צליל?

ניתן לילדים להגיע למסקנה - הקשנו עליהם.

ואז נסביר:

יש משפחה שלמה של כלי נגינה שמשמיעים צליל בדיוק כך. קוראים להם כלי הקשה
והיום נכיר אותם.

אפשר לערוך את בדיקת הנוכחות כאשר כל ילד שקוראים בשמו
יתופף תיפוף קצר, כל הילדים שקראנו בשמם ממשיכים לתופף עד שכולם מתופפים יחדיו.

פעילות העשרה חינוכית – משפחת כלי ההקשה

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון הכרות עם משפחת כלי ההקשה

קישור לסרטון קטע קצבי מתוך מופע מיומנה

מהלך הפעילות:

הגיע הזמן להכיר משפחה נוספת של כלי נגינה.
אפשר לשאול את הילדים אם הם יודעים מי הם כלי הנגינה שנותנים את הקצב בתזמורת.
לצעירים אפשר לתופף על הברכיים כמו על תוף ולשאול איזה כלי נגינה זה מזכיר?
מה עושים כדי לנגן על תוף? מתופפים! מקישים!

הכירו את משפחת כלי ההקשה. מי נמצא במשפחה הזו?
בואו נצפה יחדיו בסרטון ההכרות עם חלק מהכלים במשפחה.

כעת נכיר לילדים כמה מושגים כלליים במוזיקה:

פּוֹרְטָה - FORTE

פירוש:
נגינה חזקה.

נאמר פורטה ונרים יד למעלה.
כל הילדים מוחאים כפיים חזק מאוד.
בכל פעם שנסמן עצור עם היד המחיאיות יפסיקו.
(איך מסמנים עצור? מכף יד פתוחה כאילו אוספים אוויר וסוגרים לאגרוף)
אפשר לחזור כמה פעמים.

פִּיאָנוֹ - PIANO

פירוש:
נגינה חלשה ושקטה.

נלחש פיאנו.
הילדים מקישים בעדינות על הברכיים או עושים צליל שקט עם האצבעות.
ועכשיו משווים בין פורטה לפיאנו (יד למעלה – אצבע מסמנת שקט על הפה)
והילדים פועלים בהתאם.

טֶמְפוֹ - TEMPO

פירוש:
המהירות של המוזיקה.

נשחק משחק הליכה מוזיקלית
בעזרת תוף מרים או מקוש אתם נותנים את הקצב.
טמפו מהיר והילדים הולכים מהר.
טמפו איטי והילדים הולכים לאט.

סְטוֹפּ – STOP

המושג המקצועי נקרא גם **REST** או **PAUSE**
פירוש:

רגע שבו המוזיקה נעצרת.
(איך מסמנים עצור? מכף יד פתוחה כאילו אוספים אוויר וסוגרים לאגרוף)

הילדים מנגנים עם הגוף מתופפים היכן שמתחשק ונעים במרחב
כשאתם מסמנים עצור עם היד כולם קופאים כמו פסלים.

כעת נכיר לילדים מושגים במשפחת כלי ההקשה:

פְּעֵמָה - BEAT

פירוש:

הלב של המוזיקה. הפעימה הקבועה.

נזמין את הילדים לשים יד על הלב לשמור על השקט ולהרגיש את הדופק.
אחר כך נתופף בקצב הזה על הברכיים.

כלי הקשה הם אלה ששומרים על הפעמה קבועה.

מְקָצֵב - RHYTHM

פירוש:

סידור של צלילים בתוך הקצב.

אתם נותנים דוגמה – למשל: מחיאה מחיאה טפיחה - מחיאה טפיחה טפיחה
הילדים חוזרים אחריכם. המציאו כמה מקצבים שונים.

זה כבר נשמע כמו מוזיקה אמיתית.

כעת ננגן יחדיו כמו תזמורת אמיתית.
אתם המנצחים.

ונותנים הוראות עם המושגים שהכרתם:
למשל: פיאנו פיאנו פורטה פורטה סטופ

מושגים לשימוש:

פיאנו

פורטה

טמפו מהיר

טמפו איטי

סטופ

הילדים הם תזמורת כלי הקשה של הגוף – ננגן לפי הוראות המנצח

מחיאות כפיים

טפיחות

רקיעות

קולות פה – טה טה טה

כעת נחלק את הקבוצה לשלוש קבוצות קטנות (אפשר לפי השורות במפגש)

כל קבוצה תקבל דפוס קצבי אחר.
נשלב יחד וניצור תזמורת נפלאה.

נספר לילדים כי כשכל הכלים מנגנים יחדיו בתזמורת הצורה מתואמת זה נקרא

הרמוניה קבוצתית.

נשאל את הילדים איזה כלי הקשה הם מכירים.
הזכירו להם כי כלי הקשה הם כלים שבשביל להשמיע צליל צריך להקיש או לתופף עליהם:

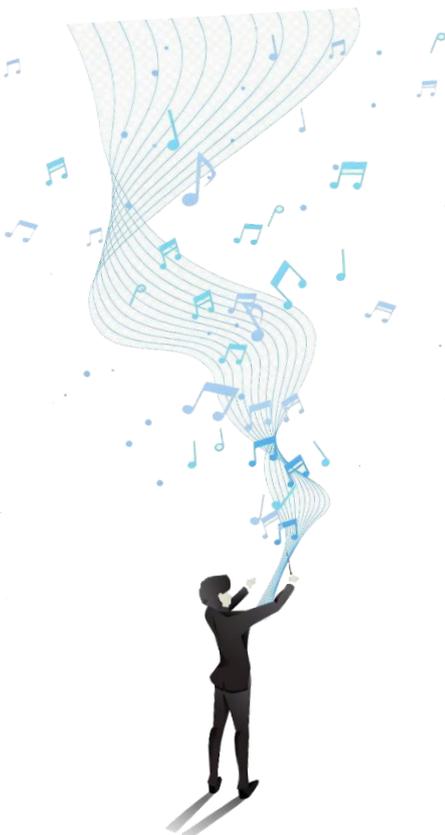
תוף
מצילתיים
משולש
קסילופון
דרבוקה

נשאל את הילדים האם לדעתם בכלי הקשה יש רק רעש
או שגם צלילים בגובה שונה?

אם יש לכם כלי הקשה בצהרון זה הזמן לנסות.

נסיים בהאזנה חווייתית.

נשמיע / נקרין קטע קצבי מתוך מופע של מיומנה (צפו בשתי דקות ראשונות)
בסופו נשאל את הילדים איך הקצב משפיע בעיניהם על ההרגשה?
האם אפשר להבין סיפור גם בלי מילים?

פעילות סיום – המנצח הסודי

מהלך הפעילות:

נשחק משחק מהנה.
נזמין ילד אחד לצאת לרגע מהחדר.
בוחרים מנצח סודי.
כשהילד חוזר כולם מתופפים
לפי ההוראות של המנצח. (מי שקובע את קצב התיפוף)
הנחו את הילדים לא להסתכל עליו ממש כדי להסתיר את זהותו.
הילד שחזר צריך לגלות מי המנצח.
משחק שמפתח קשב קבוצתי ומנהיגות.

פעילות פתיחה – קסם הכינור

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון – ילדה בת 6 לין פלין מנגנת נפלא בכינור

מהלך הפעילות:

נספר לילדים שהיום נכיר משפחת כלי נגינה מיוחדת במינה. ולפני שנכיר אותה נראה סרטון קצר ונאזין לנגינה מרגשת בכינור שאותה מנגנת לין פלין ילדה בת 6 מנגנת בכינור מגיל צעיר מאד ואוהבת מוזיקה.

פעילות העשרה חינוכית – משפחת כלי המיתר

הכנה מראש:

נבקש מכל ילד להביא לצהרון מכסה של צנצנת.

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון הכרות עם משפחת כלי המיתר – עם קשת

קישור לסרטון הכרות עם משפחת כלי המיתר – פריטה

מכסה (של צנצנת) לכל ילד
מקלות רופא
מדבקות לקישוט
ארבע גומיות לכל ילד

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את הילדים:
מי יודע איך מפיקים צליל מגיטרה או כינור?
מה לדעתכם משותף לכלים האלה?
האם ראיתם פעם כלי שיש לו חוטים (מיתרים) שמנגנים עליהם?

נסביר בצורה פשוטה:
כלי מיתר הם כלי נגינה שיש בהם מיתרים – חוטים מיוחדים.
כשאנחנו פורטים על המיתר או מושכים אותו – הוא רועד ומשמיע צליל.
משפחת כלי המיתר מתחלקת לכמה כלים שמנגנים עליהם בצורה שונה.

לפרוט על מיתרים – כמו בגיטרה לנגן עם קשת – כמו בכינור

אפשר להראות תמונות או לחקות בתנועה:
פריטה באצבעות
נגינה בקשת

דוגמות לכלי מיתר – קשת: כינור, צ'לו
דוגמות לכלי מיתר – פריטה על מיתרים: גיטרה, נבל, בנג'ו, מנדולינה, קונטרה בס

שאלות לשיחה עם הילדים:

למה לדעתכם המיתר משמיע צליל? (הרטט משמיע צליל)
מה יקרה אם נמתח את המיתר חזק יותר?
האם כלי גדול נשמע אחרת מכלי קטן?

הסבר קצר לילדים:
כאשר המיתר מתוח מאוד – הצליל גבוה יותר.
כאשר המיתר רפוי – הצליל נמוך יותר.

אפשר למתוח גומיה על שתי אצבעות ולהדגים.

לסיום נזמין את הילדים להכין מיני בנג'ו קטן.
לשם כך נחלק לכל ילד מכסה (של צנצנת) , מקל רופא,
מדבקות לקישוט וארבע גומיות.

[קישור לאתר "THE CRAFT TRAIN" עם סרטון לדוגמה](#)

The Craft Train

פעילות סיום – תזמורת הקסם

עזרים:

כלי הקשה פשוטים (תופים קטנים, מקלות הקשה, רעשנים) או נשתמש במחיאיות כפיים, נקישות, תיפוף על הברכיים

מהלך הפעילות:

נשחק ונלמד עוד מושגים מוזיקליים תוך כדי משחק:

הכרנו כבר את פורטה ופיאנו.

נספר לילדים כי המילה המורה על נגינה מהירה היא: אלגרו.

והמילה המורה על נגינה איטית היא לארגו.

נזמין את הילדים לנגן או למחוא כף בהתאם למילים ונתאמן קצת.

פּוֹרְטָה	פִּיאֲנוֹ	אֶלְגֵרוֹ	לֶאֱרְגוֹ
מנגנים חזק	מנגנים חלש	מנגנים מהר	מנגנים לאט

היום נהפוך לתזמורת אמיתית היום אתם גם נגנים וגם מנצחים.

כעת נזמין ילדים המעוניינים להיות המנצחים לפי הסדר.

המנצח עומד מול הילדים ומראה עם הידיים:

חזק

חלש

מהר

לאט

הילדים צריכים לקרוא את התנועה ולנגן בהתאם.

רשימת עזרים לתוכנית זו:

קלפי יוגלה
כרטיסיות תווים גדולות עם התווים
דורה מיפה סוללה סי
טושים
דפי עבודה עם חמשה מודפסת
מדבקות עגולות קטנות רצוי שחורות או כחול כהה או עיגולי נייר
אבן חלקה / לב קטן / כדור רך
בריסטול
טוש שחור
חוט צמר
פעמון קטן
קופסה עם חפץ בתוכה שמשמיע קול
כלי נגינה שיש בצהרון (תוף מרים, חליל, מצילתיים, תיבת עץ עם מקוש ועוד)
חפצים טבעיים (איצטרובל, עלים יבשים, ענפים קטנים, אבנים וכדו')
קופסאות גמדים (2 לכל ילד) או בקבוקי אקטימל
מקלות רופא צבעוניים
וויי טייפ צבעוני מסוגים שונים (נייר דבק צר צבעוני עם דוגמות שונות)
אבנים קטנות שנאספו מחצר הצהרון
דף בריסטול לכל ילד
צבעי מים / גואש
מכחולים עבים
חוטים באורך 50 ס"מ כמספר הילדים
כפות או כפיות כמספר הילדים
8 צינצנות שוות בגודלן / או כוסות זכוכית
קניקן מים עם מעט צבע גואש
פטיש עץ קטן או מקוש של קסילופון
דפי בריסטול בצבעי הקשת (ירוק, צהוב, כתום, ורוד, אדום)
מספריים
טושים
מגזינים
עפרונות
דף קשת מודפס לכל ילד
המובילים יכינו פתקים (דביקים)
עם מדבקות או ציורים של מוצרי מזון שונים
(פירות, ירקות, חלבונים, מוצרי חלב וכדומה)
חומרי יצירה שונים שיש בצהרון - חוטי צמר, קרטונים ועוד
שלושה דפים שעליהם מצוירים שני עיגולים
ושלושה דפים שעליהם מצוירים שלושה עיגולים
4 מקלות הקשה
כוס פלסטיק לכל ילד (לא חד פעמית)

בקבוק זכוכית ריק
דגל ישראל
מפת מדינת ישראל גדולה
(מצורפת בתוכנית אם אין ברשותכם)
תמונות המייצגות רגעים מחיי המדינה (להדפסה)
פתקים קטנים
טושים
דפים לבנים
קופסה או סלסלה

אביזרים לשחקנים:

הציפור - כתר בריסטול עם נוצות
הברווז - מטפחת משחק צהובה
החתול - קשת אוזני חתול (ניתן להכין לבד מסרט לשיער ושתי אוזניים גזורות מלבד שחור)
סבא - כובע קסקט
הזאב - קשת אוזניים חומות
פטר - כובע ושלייקס
הציידים - סרטי קרפ חומים קשורים על המצח
(ניתן לבחור יותר משני ציידים על מנת לשתף יותר ילדים)
על מנת לשתף יותר ילדים ניתן להוסיף אביזרים שונים לבעלי חיים ולצרף אותם לסיפור.
קופסה או שקית מסתורית
בתוכה חפצים שיכולים להפיק צליל בהקשה
כף מתכת
קופסת פלסטיק
מכסה של סיר
מקל עץ קטן
תוף קטן
מכסה (של צנצנת) לכל ילד
מקלות רופא
מדבקות לקישוט
ארבע גומיות לכל ילד
כלי הקשה פשוטים (תופים קטנים, מקלות הקשה, רעשנים

ספרים:

הספר "אנשים טובים" – נעמי שמר איורים: יוסי אבולעפיה